

3^e deel. Gemeente Eijsden (GP20 t/m 48). 24.760 m.

GP 21 tot 22

§ 2. Van deze grenspaal volgt de grens **de as van genoemde weg genaamd Heerbaan**, die van 's Gravenvoeren gaat tot aan een oud **kreupelbosje**, dat is gelegen op de plaats genaamd **Kattenrot**, op de Noord West hoek van het perceel 913 B van Sint Maartens-Voeren tegenover **een vijver** en in de nabijheid van **het huis** van de Weduwe Kevers, Adolphe. Dit kreupelbosje geeft het raakpunt aan van de gemeenten Noorbeek (Nederland) , Sint Maartens-Voeren en 's Gravenvoeren (België).

Er zal een **grenspaal (No.22)** worden geplaatst.

(1620m)

GP 21 staat in Ulvend aan de Heerbaan, in gezelschap van een echte Vlaamse elektriciteitsmast, bij mijn weten uitgestorven in Nederland.

Herplaatsen GP 21

Op 18-5-1977 wordt door de Inspectie der Invoerrechten en Accijnzen te Maastricht gemeld dat GP 21 omver ligt.

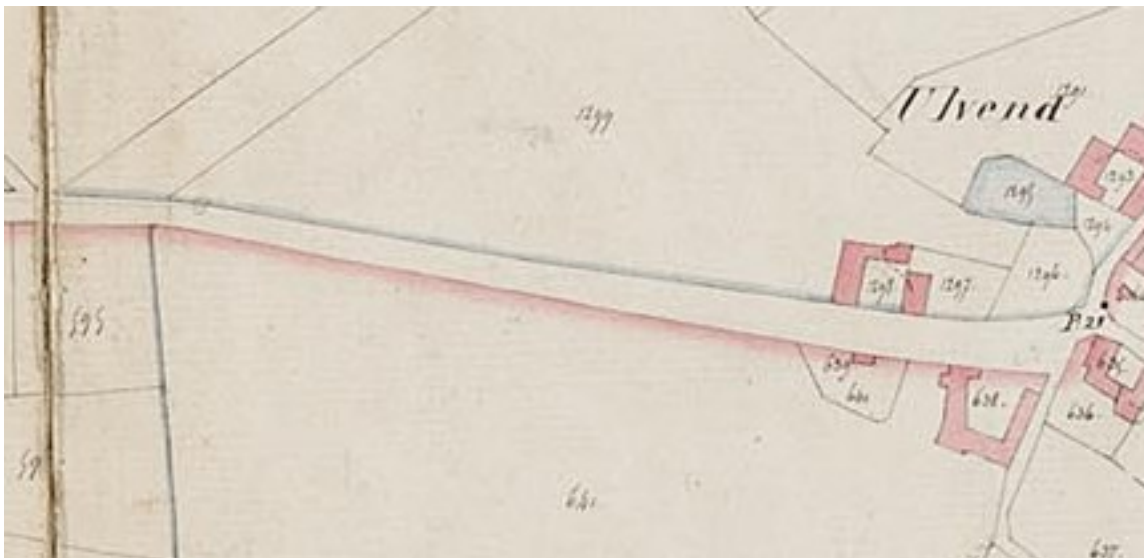
Op 21-3-1978 wordt er een ironisch artikel geschreven in De Limburger, als zou de grenspaal er zich bij hebben neergelegd dat de grenzen zijn opengesteld.

Grenspaal omver gereden

In september 1992 werd GP 21 door een landbouwvoertuig van zijn fundament gestoten, waarna de paal in veiligheid werd gebracht naar de kantonnieuloos van de Provincie Limburg te Gulpen.

Op 23-3-1993 is er een brief van de Commissaris van de Koningin uitgegaan, waarin de herplaatsing wordt aangekondigd. Bijgevoegd is een schetstekening.

Op 4-5-1993 is er een Proces Verbaal opgemaakt van de herplaatsing.

Vanaf hier volgt de grens de Heerbaan in westelijke richting, waarop we eerst een naar het noordwesten lopend wegje naar De Peul, passeren.

Vervolgens bereikt de grens een kruisbeeldje aan de Sint Maartensweg, die naar het noorden loopt.

Op het Kattenrot, voor een prachtige boerderij, staat GP 22.

3^e deel. Gemeente Eijsden (GP20 t/m 48). 24.760 m.

GP 22 tot 23

ARTIKEL 8

Grens tussen de gemeenten 's Gravenvoeren (België) en Noorbeek (Nld).

Van de grenspaal bij het oude kreupelbosje Kattenrot, reeds genoemd in het vorige artikel, blijft de grens de as van de voornoemde weg volgen, die van Ulvend naar 's Gravenvoeren gaat, tot aan een door een particulier geplaatste grenssteen rechts van de weg op het perceel 1050 A van Noorbeek.

Vanaf deze particuliere grenssteen verlaat de grens de genoemde weg, scheidt de beboste percelen 1136 en 1135 C van 's Gravenvoeren van de percelen 1031 en 1032 A van Noorbeek en gaat in een rechte lijn naar het Noord Westen, die in zijn loop drie wegen kruist, die genaamd Bosweg, die van 's Gravenvoeren naar Noorbeek en die genaamd Steengrubbe, scheidt ten laatste de percelen 3, 2 en 1 A van Noorbeek van de percelen 3, 2, en 1 C van 's Gravenvoeren, bereikt de weg van 's Gravenvoeren naar Galoppe, tegenover een bewerkte grenssteen.

Twee hulpstenen zullen worden geplaatst bij de wegen genaamd Bosweg en Steengrubbe, op het punt waar de grens de wegen kruist. Een bewerkte grenssteen staat reeds bij de kruising bij de weg van 's Gravenvoeren naar Noorbeek.

De bewerkte grenssteen, waar de rechte grenslijn komt, die hiervoor beschreven werd, staat bij de hiervoor omschreven weg van 's Gravenvoeren naar Galoppe, tegenover de scheidingslijn van de hiervoor beschreven percelen 1 A van Noorbeek en 1 C van 's Gravenvoeren; ze geeft ook het contactpunt van drie gemeenten aan: Noorbeek, Mheer (Nederland) en 's Gravenvoeren (België).

*Er zal tegenover de oude grenssteen en nieuwe **grenspaal (No.23)** geplaatst worden in de richting van de rechte lijn en aan het einde van de scheidingslijn van de twee percelen, hiervoor genoemd. (1960 m.)*

GP 22 staat aan de Heerbaan bij Kattenrot.

De grens verlaat de Heerbaan op een punt waar in 1843 een particulier geplaatste steen lag. Hiervandaan gaat de grens in kaarsrechte lijn naar het noordwesten, eerst langs de zoom van een bos. Waar de grens de Bosweg kruist, boven op een heuvel, staat GS 22a.

三

GS 22a staat aan de Bosweg, bij een grote beuk op een heuvel. Deze steen is een prachtig exemplaar vanwege de antieke reparatie met ijzeren banden.

四

De beuk heeft een stam die helemaal vol is gekerfd met namen. De grens volgt een dubbel raster, in rechte lijn naar het noordwesten, met een strookje niemandsland ertussen.

Hier staat een wegkruis met de tekst *“Livven Hier, es ich Dich ‘ns zeuk, vin ich Dich a g’n beuk.”*.

(lieve Heer, als ik U eens zoek, vind ik U bij deze beuk”.

Verder ligt hier nog een grote veldkei, die mogelijk vroeger als grenssteen fungeerde.

三

*三 In 1923 wordt deze steen gemeld om te repareren met ijzeren doken en stroken.
Op 13-10-1987 is GS 22a hersteld na de schouwing.*

▣ **GS 22b** staat onder een lindeboom aan de Onderweg(N) / Altenbroek(B). Bij deze grenssteen is een stuk uit het arduin gezaagd, wat deze steen uniek maakt.

Deze grenssteen staat niet vermeld in het verdrag van 1843.

De grens gaat hier dwars door de bossen, in rechte lijn verder naar GS 22c.

GS 22c staat aan de noordkant van de Stadshaag(N) / Weg op Altenbroek(B), op een uitloper van de Snauwenberg.

Altenbroek, een grensoverschrijdend natuurreservaat GP22 tot 24

Domein Altenbroek - een grensoverschrijdend en aaneensluitend natuurreservaat op het grondgebied van 's-Gravenvoeren (België) en Noorbeek (Nederland) - dankt zijn naam aan een prachtig privé-kasteeldomein midden in het gebied. In 1996 werden de (Vlaamse) vzw Natuurreservaten en de (Nederlandse) Stichting Natuurmonumenten eigenaar van 160 hectare van Altenbroek: 135 hectare op Belgisch en 25 hectare op Nederlands grondgebied. Op de steile hellingen dagzoomt de Gulpense kalk. Het variërende landschap toont hier ook oude Maasterrassen (zoals de helling van Snouwenberg), graslanden en hoogstamboomgaarden met poelen, brongebieden, graften, houtkanten, holle wegen, grubben of greppels en veel rijke loofbossen. De combinatie van hogere temperaturen en kalkrijke bodem leidt tot graslanden en hellingbossen met een ruime variatie aan zuiderse plantensoorten; de Voerstreek ligt immers op de overgang van het Atlantische naar het Midden-Europese plantendistrict.

Vervolgens gaat de grens door een steile afgrond heen en de Snauwenberg op, tot ze de plaats bereikt waar **GP 23** staat. Deze grenspaal staat op de oude grens tussen Noorbeek en Mheer.

3^e deel. Gemeente Eijsden (GP20 t/m 48). 24.760 m.

GP 23 tot 24

ARTIKEL 9.

Grens tussen de gemeenten 's Gravenvoeren (België) en Mheer (Nld).

§ 1. Van de grenspaal, geplaatst op het contactpunt van de gemeenten Noorbeek, Mheer en 's Gravenvoeren, wordt de grens gevormd door **het midden van de in het vorige artikel genoemde weg, die van Galoppe naar 's Gravenvoeren loopt, die ze in Zuid Westelijke richting volgt tot voor het huis genaamd Snauwenberg in de nabijheid waarvan ze komt aan de rechterzijde aan een bewerkte grenssteen**, geplaatst op de scheiding van de percelen (805 B) van Mheer en (1151 B) van 's Gravenvoeren, hij geeft het punt aan van de hoek, die de grens maakt met genoemde weg, die ze op dit punt verlaat.

Er zal een **grenspaal (No.24)** worden geplaatst.

(710 m.)

GP 23 staat aan de Koetsweg, de voormalige weg van Galoppe naar 's Gravenvoeren, aan de voet van de Snauwenberg, waar de grens een haakse hoek naar het zuidwesten maakt.

Verplaatsing voor rekening van de boer

Op 19-11-1987 is er een PV van herplaatsing van GP 23.

Op 11-12-1987 wordt door de Commissaris van de Koningin aan de burgemeester van Margraten het PV van herplaatsing gestuurd ter ondertekening. Gemeld wordt dat een landbouwer de grenspaal eigenhandig enige meters heeft verplaatst, zodat hij voor de kosten zal moeten opdraaien.

De Koetsweg volgend, bereikt de grens reeds na 700 meter GP 24.

Koetsweg

Vanuit het dorp langs de Voer lopen holle wegen naar de weilanden en akkers op de hellingen. De bekendste is de Koetsweg. Deze weg dankt zijn naam aan het feit dat in de Oostenrijkse tijd (van 1690 tot 1790) de postkoets Luik-Aken er langs reed. De paarden werden uitgespannen in De Zwaan, de herberg aan het pleintje van Kinkenbergh.

GP 24 tot 25

§2. Van deze hoek herneemt de grens de richting **naar het Noordwesten**, eerst door een rechte lijn, aangegeven door vier door particulieren geplaatste stenen, en een gemeentelijke steen, vervolgens door een gebroken en licht gebogen lijn, die nogmaals wordt aangegeven door een gemeentelijke steen en een opgehoogde kant, die de velden (805 B) en het bos (748 B) van Mheer van een groot aantal percelen van 's Gravenvoeren scheidt, bereikt een bewerkte grenssteen, die voor de weg Waterloo staat, komt dan, op een kleine afstand van een ruwe steen, gaat een helling op, die er tegenover ligt en volgt de zoom van een bos, genaamd Hoogbos (1404 B) van 's Gravenvoeren, tot aan de uiterste zijde van genoemd bos,

waar een **grenspaal (No.25)** zal worden geplaatst, op het punt, waar dit bos aan de akker (1408 B) van 's Gravenvoeren en aan de akker (710 B) van Mheer komt.
(1250m)

GP 24 staat 700 meter verder aan dezelfde Koetsweg, tegenover boerderij “de Snauwenberg”. Deze paal staat boven op de Snauwenberg op ca. 170m.+NAP. Hiervandaan loopt de grens tot GP 26 in noordelijke richting.

De grens vertoont na 520 meter een dubbele knik, waar we op de 2^e knik een oude grenssteen vinden. Hier zien we jonge tarwe met tractorsporen en pas aangelegde aardappelruggen. De grens volgt dan een raster met hier en daar een grensboom en bereikt de voet van een steile helling, waarop het Hoogbos ligt. Hier staat een prachtige knoestige eik. We bereiken het bospad aan de noordrand van het Hoogbos, waar GS 24a te vinden is.

GS 24a staat op de zuidelijke rand van het Hoogbos.

Deze grenssteen is in het verdrag van 1843 niet genoemd.

Vanaf hier gaat de grens dwars door het Hoogbos naar een 2^e weg aan de noordzijde van dit bos en dan langs een taxuskwekerij waar aan het eind, op de hoek van dit bos GP 25 staat.

*Het **Hoogbos**, dat tegen Mheer aan ligt, is een eiken-haagbeukenbos (met een ondergroei van onder meer bosanemoon, speenkruid, daslook en aronskelk) dat doorsneden is door drie oude, beboste holle wegen, hoogstamboomgaarden en graften, met daartussen soortenrijke graslanden en enkele soortenrijke kalkrijke graslandjes. Het Hoogbos is het domein van het Vliegend Hert, een kwetsbare populatie van enige tientallen kevers, als althans het aangrenzende België wordt meegerekend.*

3^e deel. Gemeente Eijsden (GP20 t/m 48). 24.760 m.

GP 25 tot 26

§ 3. Van genoemde grenspaal gaat de grens in de **zelfde richting verder**, scheidt het perceel (1408 B) van 's Gravenvoeren van de percelen (710, 709, 139 en 140 B) van Mheer, ze gaat **naar het Noorden** tussen het laatste perceel en perceel (1408 B) van 's Gravenvoeren, waarvan de scheiding is aangegeven door een **talud, begroeid met kreupelhout** en komt aan het grondgebied van Sint Geertruid, **ongeveer 12 meter (ellen) van het punt, waar het voornoemde talud zijn rechte richting verandert,**

om over te gaan in een kromme lijn. Dit is het contactpunt van drie gemeenten: Mheer, en Sint Geertruid (Nederland) en 's Gravenvoeren (België).

Er zal een **grenspaal (No.26)** op het contactpunt van de grens met het perceel (144 C) van Sint Geertruid worden geplaatst. **Twee hulpstenen** zullen worden geplaatst op punten, waar de grenslijn van richting verandert. **(630m)**

GP 25 staat op de noordoosthoek van het Hoogbos en heeft een kogelgat. De grens volgt eerst een houtsingel en loopt dan dwars door de velden naar GS 25a.

15

GS 25a staat midden tussen het jonge koren en is alleen te bereiken door op slinkse wijze de tractersporen te volgen. Dichtbij staat nog een onbekend grenspaaltje, mogelijk van het

kadaster of van het kasteel te Mheer.

13

13 **GS 25b** staat 320 meter verder midden in het jonge koren. Hier maakt de grens een hoek naar het noordoosten, waar 100 meter verder, tegen het gasstation GP 26 te vinden is. Deze grenspaal stond op de oude gemeentegrens tussen Mheer en Sint Geertruid.

13

13

1.1

3^e deel. Gemeente Eijsden (GP20 t/m 48). 24.760 m.

GP 26 tot 27

ARTIKEL 10

Grens tussen de gemeenten 's Gravenvoeren (B) en Sint Geertruid (Nld)

Van het contactpunt van de gemeenten Mheer, Sint Geertruid en 's Gravenvoeren draait de grens door een scherpe hoek naar het Westen, en gaat tussen het perceel (1408 B) van 's Gravenvoeren en (144 C) van Sint Geertruid naar een bocht in de gemeentelijke weg van Libeek naar Mesch, die aan Nederland blijft, en waarvan de Zuidelijke zijde volgt, tot aan de bocht die hij maakt, gaat naar het Zuidwesten, waar ze door een scherpe hoek aan het gebied van Mesch komt.

*Er zal een **grenspaal (No.27)** worden geplaatst op de Noordelijke hoek van het perceel (92 A) van Mesch. Deze paal zal het contactpunt tussen drie gemeenten aangeven; Sint Geertruid, Mesch (Nederland) en 's Gravenvoeren (België).*

Een hulpsteen** zal worden geplaatst tegenover het punt waar de grens aan voornoemde weg van Mesch naar Libeek komt. **(830 m.)

⚠ GP 26 staat in de haag verscholen, ten zuiden van een gasstation, waar een keur van waarschuwingen is te zien.

Op 16-8-1932 is deze paal herplaatst, onbekend waarom.

Op 16-12-2002 wordt bij de schouwing gemeld dat de paal is verdwenen t.g.v. uitbreiding van het gasstation.

Vanaf GP 26 loopt de grens in westelijke richting precies langs de zuidkant van het gasstation, dwars door het veld naar de noordkant van een Belgische schuur, waar GS 26a te vinden is.

Op 13-10-1987 is GS 26a vernieuwd na de schouwing, nadat deze was afgebroken.

*Op 19-11-1987 is er een Proces Verbaal van de plaatsing van een **betonnen** grenssteen 26a.*

GS 26a staat in volle glorie te pronken aan de Groeneweg, de voormalige weg van Mesch naar Libeek. Deze steen was afwezig sinds begin 2005 en op maandag 13 november 2006 is er een gloednieuwe steen herplaatst. Details van het frijnen zijn goed te zien.

De schuur wordt in de volksmond "d'n Belsje sjtaal", de Belgische stal, genoemd omdat hij net op Belgisch grondgebied staat.

Verdwijning en herplaatsing nieuwe GS 26a

Op 15-9-2005 wordt, na de melding van ondergetekende, door de heer Teuwen van de afd. Geo-informatie van de Provincie, aangifte gedaan van de diefstal van "een granieten hulpgrenspaal" GS 26a.

Op 5-10-2005 wordt aan de hand van de foto's van ondergetekende gewezen op het feit dat het hier om een markante plek in het landschap gaat. Er wordt om die reden verzocht om prijsopgave.

Op 16-2-2006 wordt een offerte uitgebracht door fa.Smeets & Zonen voor het leveren en plaatsen van een "hardstenen rijksgrenspaal, handgefrijnd volgens bestaand voorbeeld" voor een bedrag van 2273,35 euro excl.19% BTW.

Op 8-11-2006 wordt het programma voor de onthulling bekend gemaakt. Ik zelf wordt "een fervente grenspalenonderzoeker" genoemd, wel mooi eigenlijk.....

Bijgevoegd zijn de toespraken van beide gouverneurs.

Op 14-11-2006 is er een Proces Verbaal van herplaatsing van de nieuwe GS 26a.

Hiertoe was een dag eerder het grenspunt 26001 opgemeten en verklikt.

Bijgevoegd is een gedetailleerde aanmetingsschets.

De coördinaten zijn: $x=182250,29$ en $y=310441,47$.

Herplaatsing nieuwe GS 26a.

Op 14-11-2006 om 15:00 is de nieuwe grenssteen 26a officieel ingehuldigd, waarbij de gouverneurs van Nederlands en Belgisch Limburg, Frissen en Stevaert, aanwezig waren. Verder waren de burgemeesters Broers van Voeren en loco-burgemeester Custers van Margraten aanwezig. Na een korte plechtigheid, werd het proces-verbaal ondertekend in restaurant "op de Hej".

De dag er voor, op maandag 13 november, is de steen daadwerkelijk geplaatst.

Om 13:00 begonnen de werkzaamheden en daarbij ben ik aanwezig geweest, samen met Marcel van de Wetering uit Roosendaal. Er waren 2 werknemers van de steenhouwer en 2 landmeters, Ger Teuwen en Wiel Linssen, verantwoordelijk voor de technisch geometrische werkzaamheden voor de provincie Limburg. Ger Teuwen heeft namens de provincie Limburg eveneens zitting in de Nederlands-Belgische rijksgrenscommissie.

De precieze plaats waar de steen moest komen was al eerder vastgesteld, met behulp van bestaande kadastrale kaarten van eerdere grens opmetingen. Hiermee is het oorspronkelijke grenspunt gereconstrueerd.

Dit is vervolgens gecontroleerd door de kadasterdiensten van beide landen. Het oorspronkelijke punt is in coördinaten (in het Nederlandse en Belgische stelsel) bekend en is tijdelijk verzekerd met een ijzeren buis.

Vervolgens is door Wiel Linssen een dubbele verklikking (afstand 5 m), in de lijn over de toren van St. Geertruid, aangebracht.

Daarna is de grenspaal op het goede punt gesteld in het platte vlak, evenals in hoogte.

Met een tachymeter (dit is een veredelde theodoliet) is de zichtlijn op de toren gecontroleerd.

*Een **tachymeter** heeft evenals een theodoliet een horizontale as en een verticale as, als extra t.o.v. een theodoliet kan met een tachymeter optisch een afstand worden gemeten via een infrarode lichtstraal.*

Met de verticale as kun je vanuit de spits van een toren naar beneden richten, als het ware de lijn naar beneden langs een schietlood volgend! (mail van Ger Teuwen)

Libeek telde in 1840 16 huizen en 96 inwoners, in 2003 waren er 25 huizen en 60 inwoners. Hoeve Libeek dateert uit eind 13^e eeuw.

1
1

Hiervandaan loopt de rijksgrens langs de zuidkant van de weg, in de richting van een schitterende solitaire grenslinde, die in de verte al is te zien. Voor we daar zijn, komen we nog een betonnen kadasterpaaltje tegen aan de zuidkant van de Groeneweg.

1
1

1
1

Aan de stam van de grenslinde hangt een veldkruisje. Hier is een wegje naar het noorden, naar Libeek. De grens volgt vanaf deze grenslinde de zuidkant van de Groeneweg, waarbij we een 2^e wegje naar het noorden passeren, ook naar Libeek.

1
1

1
1

Tot slot zien we net voor de bocht GP 27 staan. Deze grenspaal staat op de oude gemeentegrens tussen Sint Geertruid en Mesch, nu de grens tussen Margraten en Eijsden.

Bijlagen

1.2

1.2.1 Hulpgrenspaal 26a herplaatst Vandaag hebben Gouverneur Steve Stevaert van Belgisch-Limburg en Gouverneur Léon Frissen van Limburg hulpgrenspaal 26a in Margraten/Voeren herplaatst. Deze vervangt hulpgrenspaal 26a die in november 2005 is verdwenen. Van deze verdwijning, die door een medewerker van de gemeente en een fervent grenspalenonderzoek werd geconstateerd, is aangifte gedaan bij de politie. In december 2005 heeft de Belgisch-Nederlandse grenscommissie besloten een nieuwe hardstenen hulpgrenspaal te laten maken. Deze is vandaag, 14 november, herplaatst. Het daarbij horende proces-verbaal is ook vandaag door beide gouverneurs ondertekend.

Bijlage: achtergrondinformatie bij herplaatsing hulpgrenspaal 26a

Met het “traktaat van de 24 artikelen” van 19 april 1839 was de scheiding van de provincie Limburg een feit en is zijn uiteengevallen in een Belgische en een Nederlandse provincie Limburg. In een aantal aanvullende tractaten en Koninklijke Besluiten is deze scheiding nader uitgewerkt, bijvoorbeeld het verdrag van Londen dat op 4 februari 1843 door Nederland werd geratificeerd. In dit verdrag is precies geregeld hoe het grondgebied tussen België en Nederland is verdeeld.

Het precieze verloop van de grens en de plaats van de grenspalen is verder uitvoerig beschreven in het protocol van Maastricht in het zogenaamde: Proces-verbal descriptif de la délimitation entre la Grand-Duché et la Belgique" en de "Conventie der grenzen". Destijds was Frans de officiële voertaal bij internationale verdragen, vandaar de Franse omschrijving. In principe staan de grenspalen precies op de grens tussen de beide landen. Maar daar waar bijvoorbeeld de grens in het midden van de Maas ligt, zijn dubbele grenspalen geplaatst op een bepaalde afstand van elkaar en ten opzichte van de feitelijke grens.

Het komt ook meer en meer voor dat we genoodzaakt zijn de grenspalen excentrisch ten opzichte van de officiële grens te plaatsen, omdat een grenspaal bijvoorbeeld door alle infrastructurele ontwikkelingen een gevaar gaat opleveren voor het verkeer.

Rol van de CdK in het kader van de instandhouding van de grenspalen.

In het Reglement voor het plaatsen der grenspalen tussen het Koninkrijk der Nederlanden en dat van België is opgenomen dat de plaatsing van de grenspalen in onderling overleg en op gezamenlijk kosten door de beide gouvernementen ten uitvoer zal worden gebracht.

Ook is bepaald dat van het plaatsen van een grenspaal een proces-verbaal moet worden opgemaakt, dat door de met de grenspalen belaste Commissarissen alsmede de Burgemeesters van de betrokken gemeenten moet worden vastgesteld en getekend.

De Belgisch-Nederlandse Grenscommissie voert de in het bovengenoemde reglement opgenomen verplichting uit. De commissie komt één maal per jaar (in de maand december) bij elkaar, om de staat van het onderhoud van de grenspalen te bespreken en om gezamenlijk af te stemmen welke grenspalen gerepareerd of herplaatst zouden moeten worden. De kosten die hierbij worden gemaakt worden door de beide provincies gedeeld.

Proces Verbaal

van herplaatsing van
Hulpgrenspaal 26a
I(26001)

tussen België en
Nederland
op
14 november 2006

PROCES VERBAAL

Proces verbaal van Nazicht van grensscheiding tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden ten aanzien van de hardstenen hulpgrenspaal 26001

Wij ondergetekenden, de Gouverneur van de Belgische provincie Limburg, de Gouverneur van de Nederlandse provincie Limburg en de leden van de Nederlands-Belgische rijksgrenscommissie:

van Belgische zijde:

1)	De heer S. Stevaert	Gouverneur van de provincie Limburg
2)	De Heer H.J.M. Broers	Burgemeester van Voeren
3)	De Heer L. Callens	Afdelingsverantwoordelijke Provinciaal Gouvernement Limburg, co-voorzitter van de Nederlands-Belgische grenscommissie
4)	De Heer M.D. Kesters
Limburg	Inspecteur bij het Kadaster in de provincie Limburg
5)	De heer J. Moors
Limburg.	Districtschef van de Afdeling Wegen

van Nederlandse zijde:

6)	De heer L.J.P.M. Frissen	Gouverneur van de provincie Limburg
7)	De heer mr. J.E.M. Custers
Margraten	Loco-burgemeester van de gemeente Margraten
8)	Mevrouw M.C. van Spijker	Kabinet van de Commissaris der Koningin in de Provincie Limburg, co-voorzitter van de Nederlands-Belgische grenscommissie
9)	De heer
regio Zuid	M.J.D. Joskin namens het Kadaster in de regio Zuid
10)	De heer
Limburg, afdeling Facilitair,	G.J.H. Teuwen namens de Provincie
sector Landmeten.

overeenkomstig het bepaalde in artikel 7 van het Reglement voor het onderhoud en de instandhouding der grenspalen, geplaatst op de grens tussen de Nederlanden en België, gesloten te Maastricht op 8 augustus 1843;

hebben als juist bevonden :

de verrichtingen, uitgevoerd door de leden van de technische rijksgrenscommissie, inzake de herplaatsing van de hardstenen hulpgrenspaal nummer 26001.

Reden van de herplaatsing

De hardstenen hulpgrenspaal nummer 26001 is in 2005 onttrokken. Hiervan is aangifte gedaan bij de Politie Regio Limburg Zuid, District Maastricht, Basiseenheid Heuvelland, afdeling Basis Politiezorg. Proces-verbaal nummer: 2005123087-1

De hardstenen hulpgrenspaal nummer 26001 vormt onderdeel van de visualisering van de rijksgrens tussen Nederland en België en is gelegen tussen rijksgrenspaal 26 en rijksgrenspaal 27. De hulpgrenspaal vormt een zeer markant gegeven in de visualisering van de rijksgrens, de hulpgrenspaal is in de media steeds genoemd als hulpgrenspaal nummer 26a

Deze herplaatsing vindt plaats op basis van de volgende overwegingen:

1. Beschrijving Rijksgrens

In artikel 9 paragraaf 3 van het proces-verbaal van grensbeschrijving (Procès-Verbal descriptif de la délimitation entre les Royaumes de Pays-Bas et de Belgique) van de Conventie der grenzen tussen België en Nederland, getekend 8 augustus 1843 te Maastricht is bepaald:

Article 9

Limite entre la commune de Mheer (Pays Bas) et celle de Fouron-le-Comte (Belgique)

§ 3. De la dite borne, la limite, continuant dans la même direction, sépare la parcelle 1408 B de Fouron-le-Comte, de celles 710, 709, 139 et 140 B de Mheer, elle tourne au nord entre la dernière parcelle et celle 1408 B de Fouron-le-Comte, dont la séparation est indiquée par une berge garnie de quelques buissons et elle rencontre le territoire de St Gertrude, à douze aunes (mètres) environ du point, où la berge précitée change sa direction droite pour se terminer en courbe. C'est le point de contact de trois communes de Mheer, de St Gertrude (Pays-Bas) et de Fouron-le-Comte (Belgique). Il y sera planté une borne (n°. 26), au point de rencontre de la limite, avec la parcelle 144 C de St Gertrude. Deux petites seront placées aux points où la ligne change de direction.

Nederlandse vertaling van de beschrijving van de Rijksgrens luidt:

Artikel 9

Grens tussen de gemeente Mheer (Nederland) en 's Gravenvoeren (België)

§ 3. Van de genoemde grenspaal gaat de grens in de zelfde richting verder, scheidt het perceel (1408 B) van 's Gravenvoeren van de percelen 710, 709, 139 en 140 B van Mheer, ze gaat naar het Noorden tussen het laatste perceel en perceel 1408 B van 's Gravenvoeren, waarvan de scheiding is aangegeven door een talud, begroeid met kreupelhout en komt aan het grondgebied van Sint Geertruid, ongeveer 12 ellen (meter) van het punt, waar het voornoemde talud zijn rechte richting verandert, om over te gaan in een kromme lijn. Dit is het raakpunt van drie gemeenten: Mheer en Sint Geertruid (Nederland) en 's Gravenvoeren (België). Er zal een grenspaal (nr. 26) worden geplaatst op het punt van samenkomst van de grens met het perceel (144 C) van Sint Geertruid. Twee hulpstenen zullen worden geplaatst op punten, waar de grenslijn van richting verandert.

2. Herplaatsing

De herplaatsing geschiedt na onderzoek in het terrein door M.D. Kesters, namens het Kadaster in de provincie Limburg (België) en M.J.D. Joskin, namens het Kadaster Regio Zuid (Nederland).

Zij hebben, in samenspraak met de sector Landmeten van de Provincie Limburg (Nederland), het oorspronkelijke grenspunt van de hulpgrenspaal nummer 26001 gereconstrueerd en verklikt. Door de sector Landmeten van de provincie Limburg is via deze verklikking erop toegezien dat daadwerkelijke herplaatsing op voornoemd punt heeft plaatsgevonden.

3. Geometrische vastlegging

De meetresultaten in het Belgische systeem Lambert 72 en het Nederlandse systeem RD 1918 zijn:

4. Ondertekening.

Waarvan onderhavig Proces-verbaal in tienvoudig origineel is opgemaakt en geacht te zijn genaamtekend ten dage, maand en jaar als boven vermeld.

Namens België :

Namens Nederland :

De Gouverneur van de provincie Limburg De Gouverneur van de provincie Limburg

1) S. Stevaert

6) L.J.P.M. Frissen

2) H.J.M. Broers

7) mr. J.E.M. Custers

3) L. Callens

8) mevr. M.C. van Spijker

4) M.D. Kesters

9) M.J.D. Joskin

5) J. Moors

10) G.J.H. Teuwen

5Bijlagen

Aan dit proces-verbaal zijn de volgende bijlagen toegevoegd:

Bijlage nummer 1: Overzichtstekening van het gebied rondom hulpgrenspaal 26001,

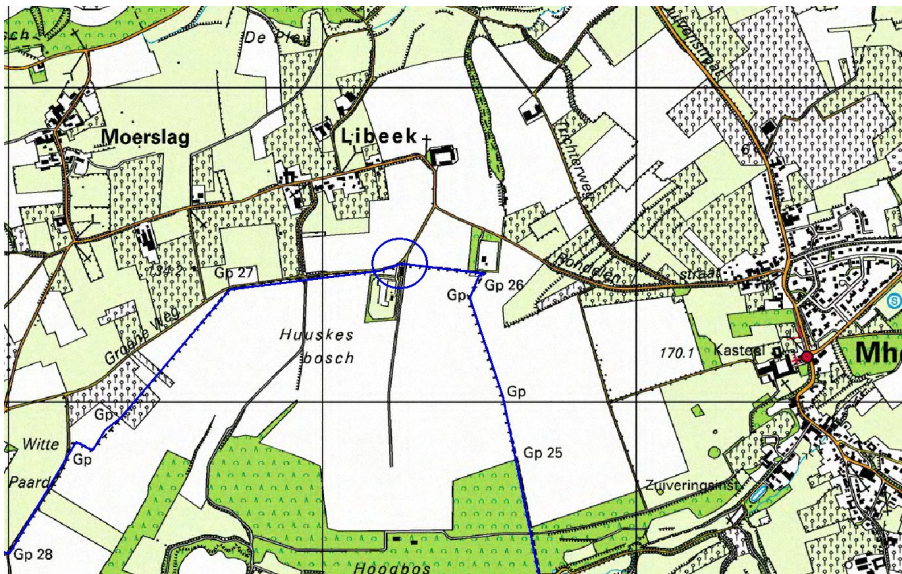
in de publiciteit aangeduid als hulpgrenspaal 26a

Bijlage nummer 2 : Lokale aanmetingsschets

Bijlage nr. 1 (Overzichtstekening)

Behoort bij proces verbaal van herplaatsing van hulpgrenspaal nummer 27001 op 14 november 2006.

Deze hulpgrenspaal wordt in de publiciteit aangeduid als GP 26a.

PROVINCIE LIMBURG

Gemeente *Marg.*

Nr. *G.P. 26001 (h.w.)*
~~.....~~ *Lamb*

Verzekerd met *Rijk*
 Bepaald door *K.d.d.a.*

Verwijzing naar file-naam . . .

Verwijzing naar veldwerk . . .

Naam van het project *N.*

GP 27 tot 28**ARTIKEL 11.****Grens tussen de gemeenten 's Gravenvoeren (België) en Mesch (Nld).**

§ 1. Van het raakpunt van de gemeenten Sint Geertruid, Mesch en 's Gravenvoeren gaat de grens **naar het Zuid-Westen** via een rechte ononderbroken lijn tot ze komt aan twee percelen (105 en 106 A) van Duyzens, Jean (Nederland), waar ze de gemeentegrens verlaat, ze gaat d.m.v. een rechte lijn door deze percelen en gaat weer langs de gemeentegrens tussen perceel (400 B) van Vaessen van 's Gravenvoeren, en dat van de Erven Dolmans, Louis (107 A) van Mesch, waar **een ruwe steen** staat.

Er zal **een hulpsteen** worden geplaatst waar op de plek de rechte lijn een knik maakt, op het punt waar de nieuwe grenslijn de oude gemeentegrens verlaat.

Door deze **grensscheiding** zullen de gedeelten van de percelen (105 en 106 A) van Duyzers, Jean, die worden afgescheiden van de gemeente Mesch (Nederland), en die gelegen zijn ten Oosten van de rechte lijn, die loopt van de hulpsteen tot aan de ruwe steen, deel gaan uitmaken **van het Koninkrijk België**.

Van de ruwe steen, waar de rijksgrens weer de gemeentegrens volgt, wordt ze gevormd door **een gebogen lijn**, die langs de percelen (107, 108 en 109 A) van Mesch gaat, komt, tussen dit laatste perceel en perceel (384 B) van 's Gravenvoeren, bij **een andere ruwe steen bij het voetpad van 's Gravenvoeren naar Sint Geertruid**, waarvan ze het midden volgt, in **Zuid-Westelijke richting**, tot aan de zuidelijke hoek van het perceel 118 A van Mesch, waar een **grenspaal (No.28)** zal worden geplaatst. **(1140 m.)**

13

GP 27 staat op het punt waar de grens de Groeneweg verlaat, om dwars over het veld en door een boomgaard, in zuidwestelijke richting naar GS 27a te gaan.

厩 Net voor GS 27a is een stukje grond overgegaan naar België.

貳

參 GS 27a staat achter deze boomgaard.

GS 27b staat 440 meter naar het westen, aan de weg naar het zuiden, bij Witte Paard.

Deze grenssteen is in het verdrag van 1843 niet genoemd.

Op 13-10-1987 is GS 27b hersteld na de schouwing.

De grens volgt dan deze weg door het Witte Paard, het voormalige voetpad van 's Gravenvoeren naar Sint Geertruid, in zuidwestelijke richting, tot we de plaats van GP 28

3^e deel. Gemeente Eijsden (GP 20 t/m 48). 24.760 m.

GP 28 tot 29

§ 2. *Van daar, tot aan de weg van Maastricht naar 's Gravenvoeren, wordt de grens gevormd door een op verschillende plaatsen **gebroken lijn**, die de percelen 118, 126, 127, 133, 134, 135, 139 tot 143, 148 tot 150 A van Mesch scheidt, van de percelen 173 tot 170, 167, 166, 157 tot 149, 116 en 114 tot 110 B van 's Gravenvoeren. Bij genoemde **weg van Maastricht tot 's Gravenvoeren** tussen de percelen 150 A van Mesch en 110 B van 's Gravenvoeren zal een **grenspaal (No.29)** worden geplaatst; **vier ruwe stenen** staan langs de grenslijn. **(1010m)***

GP 28 staat op het punt waar de grens de weg verlaat, om met een aantal hoeken dwars door het bouwland te gaan.

•Herplaatsen en rechtzetten van GP 28

Op 31-10-1883 gaat er een brief uit van de Commissaris des Konings van het Hertogdom Limburg naar de Gouverneur van de Provincie Luik, betreffende noodzakelijke werken aan de grenspalen van deze gemeente, waaronder "het herplaatsen en rechtzetten der palen no.28 en 31". Het schilderwerk is aangenomen door een schilder uit de gemeente Vaals.

Wederuitzetting van de rijksgrens tussen GP 28 en 45

Op 18-12-1986 is er een verslag van de werkzaamheden t.a.v. de reconstructie van de grens tussen de grenspalen 28 en 45. De knikpunten in de grenslijn zijn vastgelegd door in totaal 18 genummerde ijzeren rijksgrenspalen, 10 hulpgrenspalen (arduin), 6 hulpgrensstenen (beton), 30 particuliere grensstenen, 137 plastic of ijzeren markeringsbuizen en 2 KAD-stenen.

Op 8-4-1987 is er een Proces Verbaal opgesteld betreffende de wederuitzetting van de rijksgrens tussen Eijsden(NL) en Voeren(B).

Op 13-10-1987 volgt een lijst van herstelde en vernieuwde grensstenen, en wel:

Herstel van GS'n 15a, 22a, 27b, 32a en GP 44A

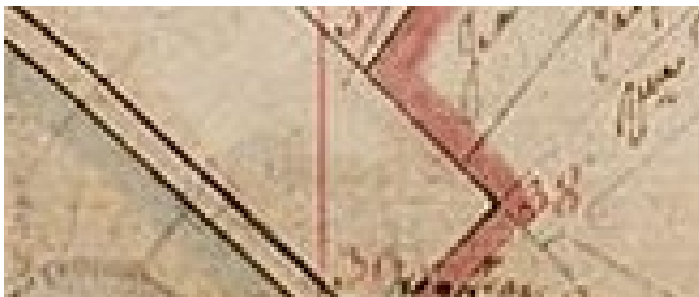
Vernieuwing van GS'n 26a, 35a, 36a en 39c

Het eerste traject vanaf GP 28 loopt naar een houten paal in westelijke richting, waar nog een arduinen paaltje aanwezig is. Daarna gaat de grens naar het zuidwesten met op de eerste knik weer een houten paal met een arduinen paaltje. Op de 2^e knik, slechts 25 meter naar het westen, staat weer een houten paal met een arduinen paaltje.

Dan loopt de grens weer in zuidwestelijke richting door de akkers en komen we een betonnen paaltje tegen en even verder een arduinen paaltje en een betonnen kadasterpaal. Via een houten paal komen we op een gemeentegrens, waar nog een arduinen paaltje en een betonnen kadasterpaal zijn te vinden.

De grens gaat dan langs een pad, dwars door een boomgaard en bereikt de plaats waar GP 29 staat, aan de voormalige weg van Maastricht tot 's Gravenvoeren.

3^e deel. Gemeente Eijsden (GP 20 t/m 48). 24.760 m.

GP 29 tot 30

§ 3. Bij deze grenspaal verlaat de rijksgrens de gemeentegrens, en herneemt die niet, alvorens het perceel van de Weduwe Loneux - Toussaint (153 B van Mesch) gescheiden te hebben van het perceel van de Erven Dolmans, Louis (152 B van Mesch).

Een hulpsteen zal worden geplaatst op het punt van samenkomst van deze percelen met dat, dat het nummer 1936 A van 's Gravenvoeren heeft. Door deze **grensafscheiding** zal het genoemde perceel van de Weduwe Loneux - Toussaint, dat behoorde tot de gemeente Mesch (Nederland), in de toekomst **tot het Koninkrijk België** behoren.

Van de hiervoor aangeduide hulpsteen herneemt de rijksgrens de gemeentegrens, die wordt aangegeven **door greppels** tussen een groot aantal percelen, volgt daarna **een lijn met twee knikken**, die de percelen 152, 156, 155 en 154 B van Mesch scheidt van de percelen 1936, 1935 en 1934 B van 's Gravenvoeren, volgt een **op verschillende plaatsen licht gebogen lijn**, ze vervolgt door in de zelfde richting **door de weilanden naar beneden** te gaan, tot aan de zuidelijke hoek van het perceel 213 B van Mesch, waar ze aan de westzijde langs gaat, tot aan het stuk grond 1851 A van 's Gravenvoeren, waar een **grenspaal (No.30)** zal worden geplaatst.

(740m)

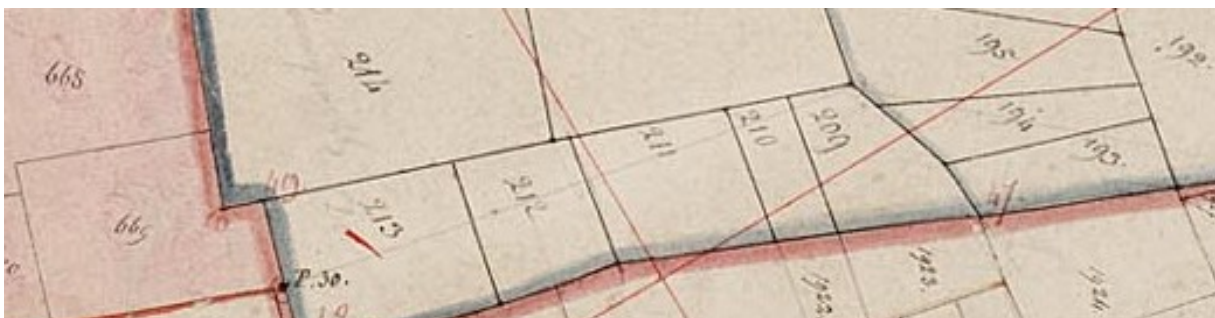
GP 29 staat aan zuidkant van de Voerenweg.

Vanaf GP 29 steekt de grens de weg over en loopt 80 meter in zuidwestelijke richting langs de haag naar de plaats waar GS 29a staat.

☞ Tussen GP 29 en GS 29a is een klein perceel overgegaan naar België.

GS 29a staat in een meidoornhaag aan de noordpunt van een boomgaard. Van hier loopt de grens ca. 100 meter naar het zuidoosten en met een haakse hoek weer verder in zuidwestelijke richting. De grens loopt dwars door een boomgaard en enige landerijen naar GP 30.

3^e deel. Gemeente Eijsden (GP 20 t/m 48). 24.760 m.

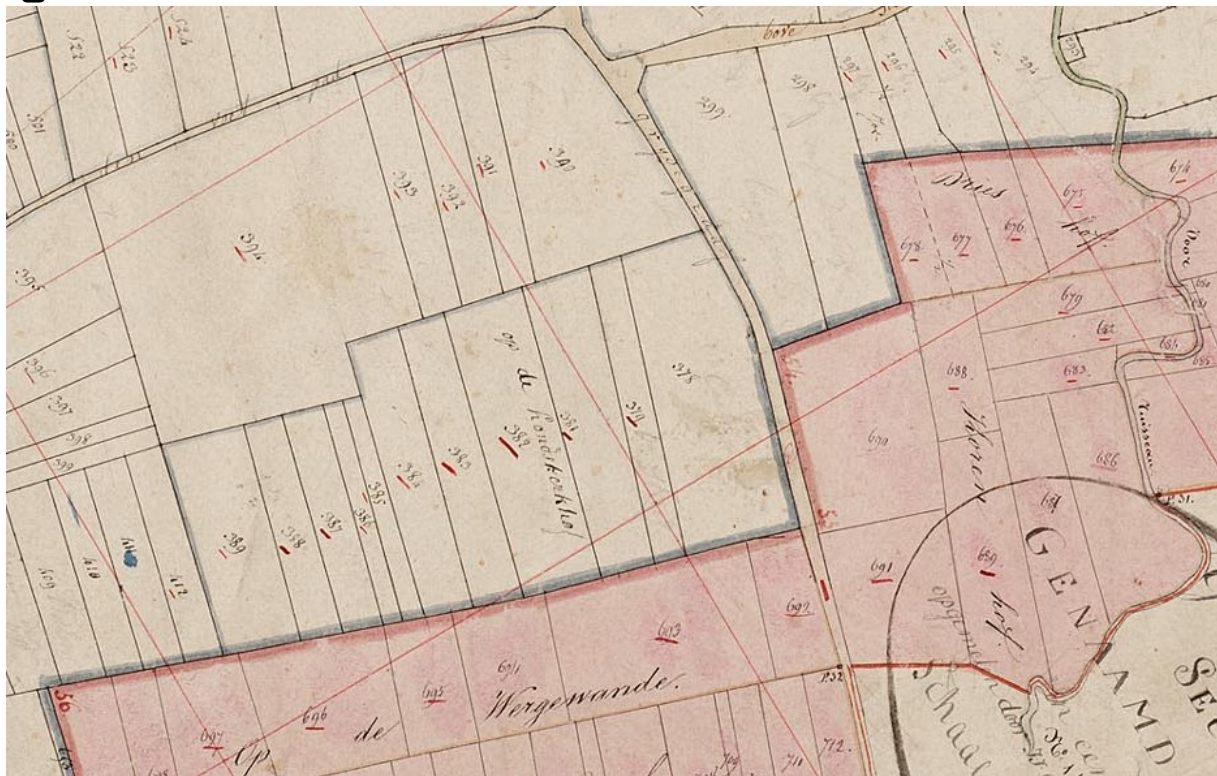
GP 30 tot 31

§ 4. Vandaar verlaat de rijksgrens de gemeentegrens om naar de beek de Voer af te dalen, terwijl ze de weg genaamd Pletzgat kruist en de stukken grond van Voossens, Marie-Joseph (1851 A), van Peeters, Théodore (1852 A); en van de Kinderen Dirix Antoine (1844 A), die aan Nederland zullen blijven, scheidt van die van Ernon Chrétien (1853 A) en van de Weduwe Davin François (1843 A), die aan België blijven. Tussen dit laatste perceel en dat van de Kinderen Dirix Antoine zal aan de oever van de beek een grenspaal (No.31) worden geplaatst, en er zal een hulpsteen worden geplaatst bij de weg genaamd Pletzgat. (100m)

GP 30 staat langs een houtsingel ca. 120 meter voor de voormalige Pletzgatweg, de huidige Pietsgaweg, die van Mesch naar 's Gravenvoeren loopt.

Tussen GP 30 en GP 33 zijn diverse grotere percelen overgegaan naar Nederland.

18

1

GS 30a staat aan de Pietsgaweg die loopt van Mesch naar 's Gravenvoeren. Vervolgens dalen we nog over een afstand van ca. 100 meter af naar GP 31.

Mesch betekent mogelijk zo iets als “land aan water” en ligt aan het riviertje De Voer en werd voor het eerst genoemd in 882. Bij opgravingen zijn resten gevonden van bewoning rond 10.000 v.Chr.

3^e deel. Gemeente Eijsden (GP 20 t/m 48). 24.760 m.

GP 31 tot 32

§ 5. Van de grenspaal, geplaatst bij de beek, gaat de grens **door het midden van de beek tot aan de scheiding, op de linker oever van de landerijen van Rutten Gaspard (1704 A) en van Bernimolin Pierre François (1705 A van 's Gravenvoeren), waar ze van de beek af gaat om eerst te worden gevormd door genoemde scheiding, verlaat vervolgens bij de zuidelijke hoek van genoemd land van Rutten Gaspard, waar een ruwe grenssteen staat en gaat via een lijn die het genoemde stuk grond van Bernimolin snijdt en komt aan de weg van 's Gravenvoeren naar Mesch, tegenover de scheiding van de percelen van Lejeune Maximilien Joseph (1688 A) en van Teheux Gérard (1668 A van 's Gravenvoeren).**

Op dit punt zal een **grenspaal (No.32)** worden geplaatst. (260m)

GP 31 staat aan de noordoever van de Voer, die hier prachtig door het dal meandert. De Voer ontspringt vlak voor een forellenkwekerij in Sint-Pieters-Voeren(B), ten zuiden van Noorbeek(N).

•Herplaatsen en rechtzetten van GP 31

Op 31-10-1883 gaat er een brief uit van de Commissaris des Konings van het Hertogdom Limburg naar de Gouverneur van de Provincie Luik, betreffende noodzakelijke werken aan de grenspalen van deze gemeente, waaronder "het herplaatsen en rechtzetten der palen no.28 en 31". Het schilderwerk is aangenomen door een schilder uit de gemeente Vaals.

Van hier gaat de grens dwars door landerijen en boomgaarden, naar een andere weg van Mesch naar 's Gravenvoeren, de Grijzegraaf, waar GP 32 staat.

3e deel. Gemeente Eijsden (GP 20 t/m 48). 24.760 m.

GP 32 tot 33

§ 6. *Vandaar gaat ze naar het Oosten en wordt de grens eerst gevormd door het midden van de genoemde weg van Mesch naar 's Gravenvoeren, tot aan het einde van het voornoemde perceel van Teheux Gérard (1668 A van 's Gravenvoeren), vervolgens naar het Zuiden via een scheidingslijn van de percelen die aan Nederland blijven zijnde die van Teheux, Gérard (1668 A), van de Erven Dolmans (1669 A), van Heunen, Jean (1670 A), van Vossen, (1671 A), van de Weduwe Dafnay, Henri (1672 A), van Onclin Arnold (1673 A), van Heunen, Jean (1674 A), van Vossen, Marie Joseph (1675 A), van Thielen, Jean (1676 A), van de Kinderen Magermans (1677 A), van Belboom, Gilles (1678 A), van Coppeneur, (1679 A), van Claessens, Crétien (1680 A), van Vossen, Marie Joseph (1681 A) en van Coenegracht (1682 A van 's Gravenvoeren), en die aan België blijven;*

die van Fryns, Balthazar (1667 A), van Smeets Philippe (1665 A), van Smeets, Jean-Balthazar (1664 A), van de Weduwe Vanhoven, Guillaume, (1663 A), van Heunen, Jean (1662 A), van Onclin, Arnold (1661 A), van Born, Marie Jeanne (1660 A), van de Weduwe Brauwiers (1659 A), van Cogels, Jean-Babtiste (1658 A), van Vossen, Marie Joseph (1657 A), van de Weduwe Heynen, Jean (1656 A), van Onclin, Arnold (1655 A), van Teheux, Jean (1654 A), van Petit-Jean, Lambert (1653 A) en van de Weduwe Straet, Toussaint (1515 A) van 's Gravenvoeren. Tussen dit laatste, het stuk grond van Coenegracht (1682 A van 's Gravenvoeren) en dat van Claessens, Henri (413 B Mesch) komt de Rijksgrens aan de gemeentegrens.

Er zal een grenspaal (No.33) worden geplaatst, en een hulpsteen zal worden geplaatst op de plaats waar de grens de weg van 's Gravenvoeren naar Mesch verlaat.

Door de grensscheiding, vastgesteld in de paragrafen 4, 5, en 6 van dit artikel zullen de akkers, weilanden en boomgaarden die ten Westen van de grenslijn liggen en die behoorden tot de gemeente 's Gravenvoeren (België), in de toekomst tot het Koninkrijk Nederland behoren.

(450m)

GP 32 staat aan de Grijzegraaf van Mesch naar 's Gravenvoeren, boven op het talud.

1 禧

1 式 GS 32a staat met een wegversperring aan de Grijzegraaf, 70 meter ten oosten vanaf GP 32.

1 参

Op 13-10-1987 is GS 32a hersteld na de schouwing.

1
2

1
2 Van hier gaat de grens door weilanden en bouwlanden naar GP 33.

3^e deel. Gemeente Eijsden (GP 20 t/m 48). 24.760 m.

GP 33 tot 34

§ 7. Van de laatste grenspaal, geplaatst volgens de vorige paragraaf gaat de rijksgrens samen met de gemeentegrens en wordt gevormd door **een rechte lijn, die uitkomt op de weg van 's Gravenvoeren naar Moelingen, tussen de percelen van Coenegracht (415 B Nederland) en van Desaive, Hyacinthe (1508 A België).**
Op dit punt zal een **grenspaal (No.34)** worden geplaatst. (110m)

GP 33 staat slechts 100 meter ten noorden van GP 34.

3^e deel. Gemeente Eijsden (GP 20 t/m 48). 24.760 m.

GP 34 tot 35

§ 8. Vandaar verlaat de rijksgrens opnieuw de gemeentegrens, gaat naar het Westen en wordt gevormd door de noordelijke zijde van genoemde weg van 's Gravenvoeren naar Moelingen, die aan België blijft, tot zij aan het grondgebied van Moelingen komt.

Op dit punt zal een **grenspaal (No.35)** worden geplaatst.

Door deze **grensafscheiding** zullen alle landbouwgronden, gelegen ten Zuiden van de weg van 's Gravenvoeren naar Moelingen, die tot het grondgebied van de gemeente Mesch (Nederland) behoorden, in de toekomst tot **het Koninkrijk België** behoren. (620m)

GP 34 staat 100 meter ten zuiden van GP 33, aan de Weg op Moelingen.

Vanaf GP 34 loopt de grens in westelijke richting tot GP 35.

Op 630 meter naar het westen, langs dezelfde weg bereikt de grens GP 35.

Tussen GP 34 en 35 is een groter stuk grond naar België gegaan.

3^e deel. Gemeente Eijsden (GP 20 t/m 48). 24.760 m.

GP 35 tot 36

ARTIKEL 12.

Grens tussen de gemeenten Moelingen (België) en Mesch (Nederland).

§ 1. Van de grenspaal, vastgesteld in het laatste artikel, herneemt de rijksgrens de gemeentegrens, gaat naar het Noorden en wordt gevormd door het midden van de weg van Berneau naar Mesch, die de weg van 's Gravenvoeren naar Moelingen kruist, tot aan het eind van het perceel 633 B van Moelingen, van waar ze via een gebroken lijn naar het Noord-Westen gaat, aangegeven door een greppel, tot aan de komst aan het perceel 35 B van Moelingen, langs welk perceel ze in noord-oostelijke richting langs gaat tot aan de weg van Moelingen naar Mesch, waarbij een **grenspaal (No.36)** zal worden geplaatst. **Twee hulpstenen** geven de hoeken in de grenslijn aan. (720 m.)

GP 35 staat aan de Weg op Moelingen.

Vanaf GP 35 tot 37 loopt de grens met veel haakse bochten in noordwestelijke richting.

GP 35 lijkt geen wapens, jaartal en nummer meer te hebben.

Op 31-10-1883 gaat er een brief uit van de Commissaris des Konings van het Hertogdom Limburg naar de burgemeester van Mesch betreffende de staat van GP 35. Deze staat maar 65 cm meer boven de grond, zodat wapens en cijfers niet meer te zien zijn. Herplaatsing is nodig waarbij de voet moet worden opgemetseld tot de juiste hoogte. Tevens zal dan een nieuwe spits geplaatst worden.

Op 4-6-1895 volgt een brief van de Commissaris, betreffende de uitvoering van het werk voor een aangenomen som van 15,00 gulden totaal.

GS 35a staat aan de rand van een boomgaard, op een haakse hoek, 85 meter ten noorden van GP 35. Dit is de voormalige kruising van de weg van Berneau naar Mesch en de weg van 's Gravenvoeren naar Moelingen.

Beton is goedkoper dan arduin.

Op 13-10-1987 is GS 35a vernieuwd na de schouwing, waarbij geconstateerd was dat de steen half boven de grond was onthoofd.

Op 19-11-1987 wordt er een Proces Verbaal opgemaakt waarin vermeld is dat de grensstenen 35a, 36a en 39c zijn vervangen door betonnen hulpgrenspalen.

Hierna gaat de grens dwars door de boomgaard in noordwestelijke richting, kruist een noord/zuid lopend wegje midden in de boomgaard en loopt tussen 2 rijen fruitbomen door in

de richtin g van GS 35b.

GS 35b staat op een haakse hoek, waarna de grens naar het noordoosten loopt tot GP 36.

3^e deel. Gemeente Eijsden (GP 20 t/m 48). 24.760 m.

GP 36 tot 37

§ 2. Van de grenspaal, geplaatst bij de weg van Mesch naar Moelingen volgt de grens eerst, naar het westen, over een lengte van enkele meters (ellen) het midden van genoemde weg, en gaat er van af bij de scheiding van de percelen 24 B van Moelingen en 573 B van Mesch; ze wordt vervolgens gevormd door een gebroken en getande lijn, die om de stukken grond 581 en 650 B van Mesch gaat, en komt aan het contactpunt van de landerijen 3 B van Moelingen met 586 B van Mesch en 915 C van Eysden.

Op dit punt, dat het raakpunt is van drie gemeenten, Mesch, Eysden (Nederland) en Moelingen (België) zal een **grenspaal (No.37)** worden geplaatst.

Een hulpsteen zal geplaatst worden aan de kant van de weg op de Zuid-Westelijke hoek van het perceel 573 B van Mesch. (370m)

㊦

㊦ GP 36 staat aan een wegje van Moelingen naar Mesch, waarvandaan GS 36a al te zien is op de hoek van een wegje naar het noorden.

㊦

㊦

㊦ GS 36a staat 16 meter zuidwestelijk van GP 36 aan het wegje, waarna de grens een afrastering volgt tot GP 37.

Beton is goedkoper dan arduin.

Op 13-10-1987 is GS 36a vernieuwd na de schouwing, waarbij geconstateerd was dat de steen was onthoofd.

Op 19-11-1987 wordt er een Proces Verbaal opgemaakt waarin vermeld is dat de grensstenen 35a, 36a en 39c zijn vervangen door betonnen hulpgrenspalen.

3^e deel. Gemeente Eijsden (GP 20 t/m 48). 24.760 m.

GP 37 tot 38

ARTIKEL 13.

Grens tussen de gemeenten Moelingen (België) en Eysden (Nederland).

§ 1. Van de grenspaal, geplaatst op het raakpunt van de gemeenten Mesch, Eysden en Moelingen, wordt de grens gevormd door de scheiding van de percelen 3 B van Moelingen en 915 C van Eysden, ze gaat dan in de richting van **de grote weg van Berneau naar Maastricht, die ze kruist**, op het punt, waar een paal van de Belgische douane staat, scheidt de percelen 1 B van Moelingen en 914 C van Eysden, en komt aan **de weg van Visé naar Maastricht, die ze kruist, en waar een grenspaal (No.38)** zal worden geplaatst op het perceel van Rosen, Hubert-Nicolas (13 E van Eysden). **(150 m.)**

GP 37 staat achter een boerderij aan de Withuisstraat.

Proces Verbaal van de schouwing van de grenspalen 37 tot 48.

Op 23-5-1924 zijn alle gietijzeren palen geschouwd, waarbij o.a. is geconstateerd dat er bijna alle palen verveloos zijn en gaten en beschadigingen vertonen.

De grens loopt in noordwestelijke richting en kruist de Withuisstraat, waarbij de grens ook in het wegdek is waar te nemen.

Withuis telde rond 1800 slechts 1 enkel huis: Hof Zevenhoven. In 1840 stonden er 5 huizen met 35 inwoners, in 2003 31 huizen met 83 inwoners. Midden 19^e eeuw stonden er de typische witte huizen met mansardedak en segmentbogen. Van 1882 tot 1900 heeft hier een wegtol gefunctioneerd.

Vervolgens bereikt de grens de plaats van GP 38.

Vanaf GP 38 loopt de grens met zeer veel hoeken in zuidwestelijke richting tot GP 42.

3e deel. Gemeente Eijsden (GP 20 t/m 48). 24.760 m.

GP 38 tot 39

§ 2. Van daar maakt ze een bijna rechte hoek op Eysden en wordt de grens gevormd – in zuid-westelijke richting- door de westzijde van de genoemde weg van Visé naar Maastricht, die aan België blijft, tot aan een ruwe grenssteen, geplaatst tussen de percelen 438 A (België), en 48 E (Nederland).

Er zal een nieuwe **grenspaal (No.39)** worden geplaatst.

(640m)

GP 38 staat bij Withuis, langs een vervallen wegje, de voormalige weg van Visé naar Maastricht, dat in zuidelijke richting doorloopt tot de Withuisstraat. De grens volgt de westkant van de Withuisstraat tot we GP 39 bereiken.

3e deel. Gemeente Eijsden (GP 20 t/m 48). 24.760 m.

GP 39 tot 40

§ 3. Van deze grenspaal gaat de grens **in westelijke richting** en wordt gevormd door de scheiding als hiervoor werd aangegeven, en die in een rechte lijn verder gaat, tot aan de zuid-oostelijke hoek van de boomgaard 442 A (België), van waar ze wordt gevormd -tot aan een voetpad genaamd Lentjensweg- door een op verschillende plaatsen gebroken lijn, die de heggen volgt, die de aan deze weg gelegen boomgaarden van de inwoners van het dorp Moelingen omringen, en laat aan Nederland de landbouwgronden. Op dit traject kruist ze de weg genaamd Buisstraat, gaat over een lengte van ongeveer 80 meter (ellen) langs de weg van Moelingen naar Caestert, die aan Nederland blijft, en komt aan het reeds genoemde voetpad, genaamd Lentjensweg, tussen de boomgaard 394 A van Moelingen, en de akker 180 E van Eysden. Er zal een **grenspaal (No.40)** worden geplaatst bij het voetpad, tegen de heg van de boomgaard 394, en **twee hulpstenen bij elk van de door de grens gekruiste wegen. (990m)**

GP 39 staat aan de Withuisstraat bij Moelingen(B), waar de grens een haakse hoek maakt naar het westen. Op de laatste hoek voor de Moelingerweg staat een dode (grens)wilg.

GS 39a staat diep in de berm aan de voormalige Buisstraat, de huidige Moelingerweg(N) / Bijstraat(B). De grens kruist deze weg en loopt ten noordwesten van de boerderij tot aan de voormalige weg van Moelingen naar Caestert, waar in de heg aan de zuidzijde GS 39b staat.

Deze grenssteen 39a is in het verdrag van 1843 niet genoemd.

GS 39b staat in een meidoornhaag aan dit wegje, dat de grens over een afstand van 73 meter naar het noordwesten volgt, tot we de plaats van GS 39c bereiken.

GS 39c staat 73 meter naar het noordwesten in een wei. De steen is van beton met een takelgat.

Lotgevallen GS 39c aan de weg van Moelingen naar Caestert.

Op 22-2-1979 is er een bijeenkomst geweest op het gemeentehuis van 's Gravenvoeren. De herplaatsing van een grenssteen aan de weg van Moelingen naar Caestert was noodzakelijk, omdat de steen tijdens of na het opruimen op 28-4-1978 van een illegale vuilstort, door midden gebroken was en het voetstuk uit de grond was getrokken.

Er werd voorkeur uitgesproken voor een betonnen vervanger, vanwege de mindere kwetsbaarheid. In het verslag wordt aannemelijk gemaakt dat de paal pas is vernield, waarschijnlijk door een grondwerkmachine, nadat de opruimwerkzaamheden door de gemeente zijn afgerond.

Op 21-8-1979 komt er een brief van de Commissaris der Koningin van Limburg aan de burgemeester van Eijsden, waarin vermeld wordt dat uit onderzoek van de Belgische Rijkswacht blijkt dat de steen waarschijnlijk bij de opruimingswerken is gebroken.

Op 27-8-1979 stuurt de burgemeester van Eijsden een brief naar de Commissaris der Koningin van Limburg, waarin de gemeente zichzelf vrijpleit van de beschadiging tijdens het ruimen van de illegale stortplaats. Dit moet blijken uit het verschil in werkrichting bij het opruimen (in de lengterichting langs de wegberm en raster) en bij de grondwerken nadien (dwars op de wegrichting).

In 1980 wordt een concept-inschrijving gemaakt voor de plaatsing van de paal. Tevens is er een uitgebreide handleiding van het Kadaster, voor de vervaardiging en plaatsing van een grenssteen.

Op 13-10-1987 is GS 39c vernieuwd na de schouwing, waarbij geconstateerd was dat de steen was onthoofd.

Op 19-11-1987 wordt er een Proces Verbaal opgemaakt waarin vermeld is dat de grensstenen 35a, 36a en 39c zijn vervangen door betonnen hulpgrenspalen.

De grens loopt dan dwars door de weiden, ongeveer in de richting van de kerktoren van Moelingen en vervolgens met een paar hoeken langs weiden, boomgaarden en heggen tot de plaats waar GP 40 staat.

3^e deel. Gemeente Eijsden (GP 20 t/m 48). 24.760 m.

GP 40 tot 41

§4. Van deze paal, geplaatst tegen de heg van voornoemde boomgaard, wordt de grens gevormd door **de noordelijke zijde van het hiervoor genoemde voetpad, genaamd Lentjensweg**, dat aan België blijft, tot aan het begin ervan bij de Groeneweg, waarbij een **grenspaal (No.41)** op de noordelijke hoek van de akker 54 A (België) zal worden geplaatst. (330m)

GP 40 staat op de hoek van een boomgaard met de kerktoren van Moelingen op de achtergrond.

De grens volgt verder de “pinnekesdraad” tot aan de spoordijk van de verbinding Maastricht-Luik. Hier vinden we op de grens een betonnen “NS”-paaltje.

Dan kruist de grens de spoorlijn, en loopt aan de westzijde nog ca. 50 meter door tot aan de voormalige Groeneweg, waar GP 41 in de heg staat.

3^e deel. Gemeente Eijsden (GP 20 t/m 48). 24.760 m.

GP 41 tot 42

§ 5 Van dit punt gaat de grens *in zuidelijke richting* verder langs het midden van de genoemde Groeneweg, tot aan de samenkomst met een weg, genaamd Henryterre, die van de oever van de rivier de Berwijn komt. Op het punt van samenkomst van deze twee wegen zal een **grenspaal (No.42)** worden geplaatst. (600m)

GP 41 staat op een haakse hoek naar het zuiden, waar de grens de v.m. Groeneweg volgt.

We passeren een kruisbeeldje aan een verkeersbord “wit met rode rand”, waarvan de betonnen paal kennelijk vroeger veel is toegepast, zoals ook bij Nieuw Namen in Zeeuws Vlaanderen. Deze grenspaal staat aan het begin van een doodlopende weg. In dit traject is nog een onthoofd kadasterpaaltje gevonden, die in 1978 is geplaatst (zie aantekeningen bij GP 42). Het wegje loopt bij GP 42 dood.

3^e deel. Gemeente Eijsden (GP 20 t/m 48). 24.760 m.

GP 42 tot 43

§ 6. Vandaar verlaat de rijksgrens de gemeentegrens en vervolgt door te worden gevormd door **het midden van de zelfde Groeneweg**, waarmee -na weer met de gemeentegrens samen te gaan tussen de wei van Bronckaert (23 A België) en de akker van Janssen, Hubert-Jean (536 E Nederland)- ze **samengaat met een verwaarloosde weg genaamd La Mouche**.

Er zal **een grenspaal (No.43)** worden geplaatst bij deze weg, aan de west kant, in de richting van de Groeneweg.

Door deze **grensafscheiding** worden de percelen van de Erven Janssen, André (533 E), van Dreessens, Winand (534 E) en van Troquay, Barthelemy (535 E), die tussen de Groeneweg en de weg genaamd Henryterre liggen, en die van de gemeente Eysden (Nederland) afgescheiden worden, in de toekomst overgedragen **aan het Koninkrijk België. (360m)**

GP 42 staat vlak voor de autoweg A2 Maastricht-Luik.

Van GP 42 tot GP 45 aan de Maas loopt de grens in westelijke richting.

Tussen GP 42 en GP 43 zijn enkele percelen naar België overgegaan.

Op 14-2-1975 komt er een brief binnen bij de burgemeester van Eijsden.

Na onderzoek ter plaatse bleek dat de weg tussen GP 42 en 43 voor België en Nederland gemeenschappelijk waren, omdat de grens in feite de as van de weg volgt. Bij de Duitse aanval op de vesting van Luik in augustus 1914 hebben de Duitsers deze Groeneweg tussen GP 42 en 43 op 4 augustus gebruikt voor hun opmars, derhalve was dit een schending van de neutraliteit van Nederland.

Waarschijnlijk was dit geen opzet, omdat de bruggen bij Visé waren vernield. De Duitse troepen zochten toen iets verder naar het noorden naar een eenvoudiger manier om de Maas over te kunnen steken en kwamen toen in Moelingen terecht, waarbij de bewuste weg "haast vanzelf" werd gebruikt om bij de Maas te geraken. De vraag is ook of de Duitsers officieel zijn verwittigd van deze bijzondere situatie.

Schending Nederlandse neutraliteit tussen grenspalen 42 en 45

In de buurt van het dorp Moelingen op weg naar de Maas marcheerden de Duitsers in augustus 1914 over een grensweg tussen de, uit het jaar 1843, daterende grenspalen 42 en 45. Dit weggetje volgde precies de grens tussen de grenspalen 42 en 43, maar liep tussen de grenspalen 43 en 44 zelfs gedeeltelijk op Nederlands gebied. De A2 (E25) snelweg loopt tegenwoordig tussen de grenspalen 42 en 43 door.

Bij grensmaal 44 en vlakbij de Maas, ligt het huidige restaurant Kasteelhoeve Navagne, maar dit eeuwenoude gebouw kende in het verleden verschillende omschrijvingen als kasteel, fort, tolkantoor of boerderij. Rond de Kasteelhoeve zijn nog duidelijk de sporen van oude bastions waar te nemen. Een historische plek dus.

Achter de Kasteelhoeve loopt het weggetje verder naar de Maas. De grensmaal 45, vrijwel aan de oever van de Maas, staat duidelijk ten zuiden van het weggetje dat hier dus op Nederlands grondgebied loopt. De grens loopt in het midden van de Maas verder naar het noorden, zodat de overkant bij het dorp Lixhe Belgisch grondgebied is.

Het was tijdens de opmars van de Duitse troepen begin augustus 1914 langs de Belgisch-Nederlandse grens dat de Nederlandse politiek om de neutraliteit te handhaven voor het eerst daadwerkelijk op de proef werd gesteld.

Het was bij het weggetje naar de Maas tussen de grenspalen 42 en 45 dat Duitse troepen op Nederlands grondgebied kwamen en formeel dus onze neutraliteit schonden, maar dat feit strookte niet met onze toenmalige neutraliteitspolitiek.

Wederuitzetting van de rijksgrens tussen GP 42 en 44.

Op 3-9-1976 is de rijksgrens tussen GP 42 en 44 opgemeten.

Op 26-11-1976 is er een verslag van de 1^e bijeenkomst van de grenscommissie voor de regeling van de rijksgrens tussen GP 42 en 44, met name bij de kruising met de E9.

Op 30-6-1978 is er een Proces Verbaal opgemaakt voor de wederuitzetting van de rijksgrens tussen de gemeenten Eijsden(N) en Voeren(B), tussen GP 42 en 44.

Op 30-6-1978 is er tevens een Technisch Verslag opgesteld voor de plaatsing van 6 betonnen tussenpalen, genummerd met het cijfer 42 op het bovenzvlak plus het volgnummer op een zijvlak.

Op 19-9-1978 volgt een Proces Verbaal, waarin gemeld wordt dat tussen GP 42 en 43 in totaal 6 betonnen tussenpalen zijn geplaatst. Met detailtekeningen.

Op 29-9-1978 is er een rekening van 141,60 gulden voor de 6 betonnen paaltjes.

Op 4-1-1979 worden de kosten voor het plaatsen van 6 betonnen tussenpaaltjes vastgesteld op totaal fl.775,26.

In 1987 is bij de schouwing geconstateerd dat 5 tussenpaaltjes met de bovenkant gelijk met het maaiveld staan.

In 2008 is het me niet gelukt om 1 van de paaltjes terug te vinden.

Eijsden E2 (1828)

Vroeger liep de Groeneweg nog door tot net voorbij de A2. Aan de westzijde van de A2 bereikt de grens het begin van de voormalige weg genaamd La Mouche. De grens volgt deze in 1843 al verwaarloosde weg met meidoorn als bakens langs de randen, tot we de standplaats van GP 43 bereiken.

3e deel. Gemeente Eijsden (GP 20 t/m 48). 24.760 m.

GP 43 tot 44

§ 7. Van de laatste grenspaal, geplaatst bij de weg genaamd La Mouche, wordt de grens gevormd door een rechte lijn, getrokken in het verlengde van de Groeneweg, tussen de weilanden van de Graaf de Quarré (571, 563 E van Eysden en 19 A van Moelingen), tot aan de samenkomst van de toegangsweg tot de boerderij van Navaigne.

Op dit punt zal een grenspaal (No.44) worden geplaatst. (290m)

GP 43 staat op de hoek van de Schansweg. Hier begint de toegangsweg tot de boerderij van Navagne, waar bijna aan het eind GP 44 moet staan.

In 1843 ging bij een grenscorrectie het gebied van De Schans, ten zuiden van de Schansweg, over naar België.

Herplaatsing van GP 43.

In 1977 werd er door de Belgische Stroomverkoopmaatschappij een hoge betonnen elektriciteitsmast geplaatst, waarbij de grenspaal was omgevallen en aan de kant geschoven. Bij de schouwing van 1979 werd geconstateerd dat de paal verdwenen was. In 1983 kwam een douanebeambte op vakantie in Groningen er toevallig achter dat de paal stond te pronken voor Café-restaurant Paradiso in Nieuweschans. Na enig geharrewar met de caféhouder Jacob Geertsema, deed deze toch afstand van de paal en kon deze herplaatst gaan worden. Geertsema had de paal via via gekocht en laten zandstralen, verven en plaatsen.

Op 28-1-1983 is er een brief van de Commissaris van de Koningin aan zijn Belgische ambtsgenoot, over de wenselijkheid om terugvordering te doen wegens ontvreemding van rijkeigendom, in casu de grenspaal.

Op 8-3-1983 is er een reactie waaruit blijkt dat er geen juridische mogelijkheden zijn, zodat er een minnelijke schikking zal moeten komen.

Op 25-3-1983 is de paal weer terug in Eijsden en wordt opgeknapt.

Op 31-3-1983 is er een Proces Verbaal opgemaakt waarin vermeld is dat GP 43 op de grens van Eijsden en Voeren is herplaatst.

Op 21-4-1983 worden de kosten berekend op 1228,68 gulden incl. BTW, voor opschonen en verven, haag knippen, bestaande fundering met cementvloer afwerken, puin ruimen, asfaltweg poetsen, transporteren en plaatsen van de paal, stampbeton rond fundatie en opbrengen teelaarde.

3^e deel. Gemeente Eijsden (GP 20 t/m 48). 24.760 m.

GP 44 tot 45A

§ 8. Van deze grenspaal verlaat de rijksgrens de gemeentegrens, volgt de noordelijke zijde van deze weg tot aan de samenkomst met de boomgaard 576 E van Eysden, gaat daarna, eerst naar het noorden en dan naar het westen, langs de groene heg, die om deze boomgaard gaat en die de percelen 563 en 574 E van Eysden scheidt, gaat vervolgens in een rechte lijn, loodrecht naar de oever, door de wei 579, toebehorend aan de Graaf van Quarré, om in dezelfde richting bij de thalweg van de Maas te komen.

Er zal **een hulpsteen** worden geplaatst op het punt, waar de hiervoor genoemde weg bij de boomgaard 576 komt en een **grenspaal (No.45) aan de oever van de Maas**, om aan te geven, dat genoemde thalweg zich op het raakpunt bevindt van de drie gemeenten Eysden (Nederland), Moelingen en Lixhe (België). Door deze **grensafscheiding** houden het deel van de weg, dat door de wei 563 gaat en het gedeelte van deze wei, gelegen ten zuiden van genoemde weg, de opstallen 577 en 578, de boomgaard 576 en het gedeelte van de wei 579, gelegen ten zuiden van de omschreven lijn, dat geheel toebehoort aan de Graaf de Quarré, zullen afgescheiden worden van de gemeente Eysden (Nederland), om in de toekomst deel uit te maken van het Koninkrijk België. (470m)

GP 44 staat iets westelijk van de weg naar Hoeve "Navagne", midden op een "kaal eilandje" in een zee van maïs. In de winter zag het er iets "toegankelijker" uit.

18

Tussen GP 44 en GP 45A aan de Maas zijn enkele percelen naar België overgegaan.

Ⓜ De grens loopt terug naar de toegangsweg, waar GS 44a te vinden moet zijn.

Ⓜ

Ⓜ GS 44a zit diep in de oostelijke berm van de weg naar deze hoeve.

Op 13-10-1987 is GS 44a hersteld na de schouwing.

Ⓜ

Ⓜ Met een stompe hoek gaat de grens eerst naar het noorden, vervolgens naar het westen en bereikt een andere landbouwweg.

De grens volgt deze weg tot we GP 45A zien staan.

Een beetje geschiedenis van Kasteelhoeve Navagne.

In 1282 is er een akte, waarin Ridder Gerard de Navagne wordt genoemd, een tijd waarin ridderschap en grootgrondbezit de Voerstreek overheerste.

In 1571 is er sprake van een kasteel met grachten en in 1634 wordt het kasteel door de Spanjaarden verbouwd tot fort.

De geschiedenis van Navagne beschrijft zich alleen al door een opsomming van de vele namen die het reeds gedragen heeft: Navaigne, Neuvang, Neyvang, Naivagne, Novuegne, Navel, Elve, Elva, Elf, Elven, Elvenschans, Navagne.

Navagne heeft ook een belangrijke rol gespeeld in de geschiedenis van verschillende oorlogen. Half 17^e eeuw wisselen Franse en Spaanse bezetting elkaar af.

Het fungeerde toen als logement voor hoge officieren. Navagne is als fort een grote steun geweest voor de vele plunderingen die de Spanjaarden uitvoerden. Zo werden de fortterroristen "de soldaten van Navagne" genoemd, sterk gevreesd door de lokale en regionale bevolking.

In 1717 vindt de bouw plaats van een tolhuis en kapel door de Oostenrijkers.

In 1914 werd Navagne vernietigd door Keizer Wilhelm II, waarna de restauratie ter hand werd genomen van 1977 tot 1994.

Na vele oorlogen te hebben overleefd, onderging Navagne door de jaren heen verscheidene metamorfoses. Navagne kent dan ook verschillende omschrijvingen als kasteel, fort, talkantoor of boerderij. Vandaar de tegenwoordige samentrekking van "kasteelhoeve".

Een belangrijk twistpunt bleef de doorkruising van 's lands grenzen, dwars door Navagne heen. De huidige Nederland - België grens loopt dwars door de Ridderzaal heen.

Onbewoond is Navagne nooit geweest, uiteindelijk werd het doorverkocht aan een particulier.

Toen Navagne eenmaal in particuliere handen terecht kwam, vestigde deze er een brouwerij.

Later fungeerde Navagne als tolhuis en als kapel. Navagne werd daarna meerdere malen gerestaureerd en is geëxploiteerd geworden als horecagelegenheid.

Na heerschappij van haar Spaanse, Franse en later ook Oostenrijkse bezitters, is de kasteelhoeve nu het trotse bezit van Moelingen, in Belgisch Limburg.

Navagne wordt nu als horecaonderneming gebruikt en draagt de naam "Kasteelhoeve Navagne". Met het Stamineke als café-bistro en de Ridderzaal als feestzaal, terwijl de overige ruimtes zijn omgebouwd tot appartementen.

Kasteelhoeve Navagne beschikt over een natuurlijke drinkwaterbron. Deze is zo'n zeshonderd jaar oud en wordt alleen door de bewoners gebruikt.

Navagne Enkele data

1282 Akte Ridder Gerard de Navagne.

1571 Kasteel met grachten.

1634 Na 1632 werd door de Spanjaarden de hof van Elven (Navagne) - een soort burcht - en vijftig bunder land geconfisqueerd en tot fort uitgebreid. Het kasteel en de onmiddellijke omgeving werd uitgebouwd tot een vesting met aarden wallen; het werd een vooruitgeschoven post langs de Maas, om de Staatse troepen in Maastricht en omgeving in de gaten te houden.

1661 Toewijzing aan Spanje (Het Partageverdrag).

1663 Omgrachting van het geheel.

1673 Inname van Maastricht door de Fransen.

1674 Aanval troepen Louis XIV. Overgave ruïne - wisselend Frans en Spaans. Tijdelijk Spaans tol.

1702 Franse troepen bezetten de schans. Staatse troepen nemen het gebied in en maken alles met de grond gelijk. Spaanse Successieoorlog.

1717 Bouw tolhuis en kapel door het Oostenrijks bestuur.

1843 Grensscheiding Nederland en België.

1914 Vernietiging van het tolhuis door Duitse troepen bij het begin van de Eerste Wereldoorlog. Ondanks verkenningen van het Nederlandse leger schonden Ulanen, herkenbaar aan de doodskop insignes op hun uniform, op 4 augustus 1914 Nederland grondgebied. Tussen grenspaal 42 en 44 trokken ze over een weggetje dat in de volksmond "de neutrale weg" werd genoemd. Deze weg was mandelig: dat wil zeggen de helft van België en de andere helft van Nederland.

1974 Egalisatie van het terrein.

1977-1994 Restauratie en in gebruik name als Kasteelhoeve Navagne.

2004 Exploitatie familie van Horsen en familie Frijns.

2009 Complex wordt te koop aangeboden. Zie: BLIM.BE Makelaars : Horeca /Bedr. o.g.

3^e deel. Gemeente Eijsden (GP 20 t/m 48). 24.760 m.

GP 45N/B tot 46N/B

§ 8. (laatste deel) een **grenspaal (No.45)** aan de oever van de Maas, om aan te geven, dat genoemde thalweg zich op het raakpunt bevindt van de drie gemeenten Eysden (Nederland), Moelingen en Lixhe (België).

ARTIKEL 14.

Grens tussen de gemeenten Lixhe (België) en Eysden (Nederland)

Van het in het vorige artikel omschreven punt volgt de grens de thalweg van de Maas stroomafwaarts, en volgt de loop van deze rivier, laat aan Nederland twee eilanden a en b, te weten: een grote, genaamd eiland van Nivelles en een eilandje (b) gelegen ten westen van het voornoemde eiland, en komt tegenover het raakpunt van de Belgische gemeenten Lixhe en Lanaye.

*Een **grenspaal (No.46)** zal worden geplaatst op het eiland van Nivelles(a) en een andere er tegenover op de linker oever van de rivier de Maas. (1620 m.)*

Grensverloop in de Maas.

Vanaf 1839 wordt de grens tussen Belgisch en Nederlands Limburg voor een deel gevormd door de Maas. De echte grenslijn is gekozen in de thalweg (lijn met de hoogste stroomsnelheid van het water), waar uiteraard geen grenspalen geplaatst kunnen worden. De grens wordt in plaats daarvan aangeduid door 2 hoofdpalen die op de Nederlandse en op de Belgische oever staan.

Soms staat een grenspaal op een voormalig eiland, soms bij een veerpont.

De Nederlandse paal op de rechteroever krijgt na het volgnummer een "A", de Belgische paal aan de linkeroever een "B".

De 1e reeks van deze Maaspalen loopt van 45N/B t/m 48N/B.

Vervolgens loopt de grens rond Maastricht 49 t/m 106.

De 2e reeks Maaspalen loopt van 107N/B t/m 126N/B.

Bij ieder paalnummer volgen we eerst de rechteroever, met het Proces verbaal uit 1843, waarna de linkeroever gevolgd wordt .

GP 45N staat aan de rechteroever van de Maas.

Reparatie fundering van GP 45N aan de Maas.

Op 8-7-1884 gaat er een brief uit van de Commissaris des Konings van het Hertogdom Limburg naar de burgemeester van Eijsden betreffende de helft van de reparatiekosten aan GP 45N aan de Maas, zijnde Bfr.20,- t.a.v. metselaar Francois Lousberg.

Vanaf grenspaal 45N loopt de grens verder tot aan de thalweg van de Maas, terwijl we GP 45B aan de overkant al kunnen zien, links van de 3 aan elkaar gebouwde huizen.

Even naar het noorden, dus op Nederlands grondgebied, staan 2 peilschalen opgesteld, waarvan de hoogste 52 m.+NAP aangeeft.

Even voor GP 46N staat een modern betonnen hectometerpaaltje "3.9", waarbij we achter de linkse boom GP 46N al zien staan.

Willen we de overkant bereiken dan moeten we bij de stuw van Lixhe de Maas oversteken. Hier stroomt de Berwijn op de rechteroever in de Maas. Op de linkeroever komen we de eerste arduinen Maaspaal "HP No 6" tegen met een prachtig uitzicht op de eerste Maasbocht. We komen langs Lixhe(B) en bereiken GP45B.

Voor de verschillende typen "Maaspalen", die langs de hele Maas aan beide zijden staan opgesteld heb ik een aparte serie samengesteld.

GP 45B staat net ten noorden van Lixhe(B).

In de noordelijke richting komen we eerst een vierkante arduinen Maaspaal tegen, vlakbij GP 45B met het Romeinse cijfer "II". Aan de overkant van de Maas is GP 45N nog te zien. Hier hebben we ook een prachtig uitzicht in een bocht van de Maas.

Halverwege Nivelles(B) treffen we een zeldzaam exemplaar van een ronde arduinen Maaspaal "133" aan. Aan de noordzijde van Nivelles(B) vinden we nog een arduinen hectometerpaaltje. We bereiken de plaats van GP 46B.

Opheffing van de Stop van Ternaaien

In het Verdrag van 24-2-1961 voor de opheffing van de Stop van Ternaaien, wordt de rechte trekking van de Maas tussen km. 4.150 en 8.865 voorzien.

Op 15-5-1962 is de thalweg van de Maas vastgelegd, bepalend voor de overdracht van grondoverdracht. Daaruit bleek dat 42.4 ha. over zou gaan naar Nederland tegenover 12.3 ha. naar België. Binnen het Verdrag van 24-2-1961 is er geen ruimte voor compensatie aan België.

Op 26-6-1962 verzocht Nederland een akkoord af te sluiten ten einde de nieuwe grens vast te leggen in de rechtgetrokken gedeelten, waarin de werken ondertussen ver gevorderd zijn. In akkoord tussen de technische afgevaardigden wordt de nieuwe grens genomen in het midden van de waterlijn bij waterstand 44 + N.A.P. te Borgharen.

Voor de nieuwe grens tussen 4.150 en 8.865 bestaat een akkoord tussen technici.

België zou echter de grenswijziging willen doorvoeren tot km 1.900 t.z.t. tot aan de oorsprong van de Gemeenschappelijke Maas, onmiddellijk afwaarts de nieuw te bouwen stuw te Lixhe. Hierdoor zou nog eens 17.2 ha. naar België kunnen overgaan en 1.1 ha. naar Nederland. Uiteindelijk zou het verschil dan 14.0 ha. zijn ten gunste van Nederland.

Tot nog toe werd er geen akkoord bereikt.

Op 18-8-1969 gaat er een brief van de Ambassade van België naar het Ministerie van Buitenlandse Zaken, waarin wordt gemeld dat er vanaf heden tot 30-11-1969 door het Belgisch Geografisch Instituut, in het hele grensgebied topografische werkzaamheden zullen worden verricht. Medewerking wordt gevraagd van de Nederlandse overheden.

Op 25-8-1976 stuurt het Ministerie van Binnenlandse Zaken een ontwerpverdrag.

Het kadaster actief tussen GP 45 en 49.

Maart 2001. Ik kreeg e-mail contact met Ludo Haexc van het Belgische kadaster.

*Hij is onlangs actief geweest in een Belgisch-Nederlandse werkgroep die bezig is geweest is om de precieze (kadastrale) landsgrens te (her)bepalen en digitaal vast te leggen **tussen GP 45 en 49**. Dat is een stukje Grensmaas ten zuiden van Maastricht.*

In de 60er jaren werd de Maas hier rechtgetrokken. De landsgrens bleef echter – zo werd afgesproken - de thalweg zoals die in 1962 bestond. De thalweg is de lijn in een rivier die de diepste punten verbindt. Op bijgaand kaartje is dat mooi te zien.

Ludo wist ook te melden dat men van plan is om de verdwenen GP 48 op de Belgische oever opnieuw te plaatsen.

Ook het volgende bericht is van hem: "de coördinaten van de rijksgrenspalen werden met behulp van GPS bepaald in L'72 (België) en RD (Nederland) op vraag van de permanente grenscommissie België-Nederland. De werken op het terrein gebeuren in samenwerking door het Belgisch- en het Nederlands kadaster. Het is de bedoeling dat indien men de coördinaten langs beide zijden uitzet, men op hetzelfde punt uitkomt."

3^e deel. Gemeente Eijsden (GP 20 t/m 48). 24.760 m.

GP 46N/B tot 46N/B

ARTIKEL 15.

Grens tussen de gemeenten Lanaye (België) en Eysden (Nederland).

*De grens blijft de thalweg van de Maas volgen, passeert **tussen de dorpen Eysden en Lanaye de veerdienst**, die de verbinding tussen deze twee plaatsen vormt.*

*Er zullen **twee grenspalen (No.47)** op de oevers **bij de aanlegplaatsen** worden geplaatst, een op de rechter oever, en een op de linker oever. **(980 m.)***

GP 46N staat aan de rechteroever, bij Laag Caestert.

Ongeveer ter hoogte van GP 46N staat nog een oud arduinen hectometerpaaltje “3.4” en een moderne betonnen kilometerpaaltje “4”.

Net voor kasteel Eijsden vinden we 2 typen Maaspalen gebroederlijk naast elkaar, waaronder Maaspaal 4. Op deze plek stroomt het riviertje de Voer in de Maas. Een prachtige zichtas loopt vanaf het kasteel naar de oever van de Maas, gemarkeerd met een fraaie zuil. Voor het kasteel staat nog een prachtige beuk in herfstkleuren.

Via de achterzijde van de kasteeltuin bereiken we de plaats van GP 467N aan de zuidzijde van Eijsden.

GP 46B staat op een schiereilandje, zeer moeilijk te bereiken. Ongeveer 30 meter links van de zuidhoek van het voetbalterrein, is het mogelijk de Maasdijk over te klauteren. Aan de overkant zien we GP 46N staan. In 2016 opnieuw bezocht, blijkt de grenspaal veel gemakkelijker te bereiken.

Langs de oever vinden we uitgebloeide klissen, terwijl er een mooi uitzicht is op Eijsden(N) op de rechteroever, in het noordoosten.

Vervolgens bereiken we de plaats van GP 47B ten zuiden van Lanaye(B), bij het veer op Eijsden(N).

3^e deel. Gemeente Eijsden (GP 20 t/m 48). 24.760 m.

GP 47N/B tot 48N/B

ARTIKEL 15.

Grens tussen de gemeenten Lanaye (België) en Eysden (Nederland).

*De grens blijft de thalweg van de Maas volgen, passeert **tussen de dorpen Eysden en Lanaye de veerdienst**, die de verbinding tussen deze twee plaatsen vormt.*

*Er zullen **twee grenspalen (No.47)** op de oevers **bij de aanlegplaatsen** worden geplaatst, een op de rechter oever, en een op de linker oever.*

*De grens draait vervolgens met de thalweg naar het westen, laat **aan Nederland twee eilandjes (c en d)**, daarna stroomafwaarts op de plaats genaamd **Gué des Vaches**, **het grote eiland van Lanaye (e)** en vervolgens **twee kleine (f en g)**. **(2400 m.)***

GP 47N staat aan de rechteroever, bij restaurant “De Transvaal” bij Eijsden. We hebben hier een prachtig uitzicht op Lanaye(B) op de linkeroever van de Maas. We passeren een kantoorboot van RWS bij een kleine jachthaven. Vervolgens komen we bij GP 48N.

Hoe repareer je in 1883 een spits van grenspaal 47N aan de Maas.

Op 7-11-1882 gaat er een brief uit van de Hoofd Ingenieur van Rijks Waterstaat naar de Commissaris des Konings van het Hertogdom Limburg. Hierin wordt de bevestiging van de spits aan de paal uitgelegd: “de bestaande spitsen zijn aan de grenspalen verbonden door een in de spitsen vastgegoten met schroefdraad voorzienen bout, die van binnen in den paal door een moer is opgesloten alsmede losgeraakte spitsen weder vast te schroeven; moet derhalve de paal uitgenomen worden; om dit laatste en het daarmee gepaard gaande opnieuw stellen van den paal te voorkomen, wenscht het gemeentebestuur de spitsen te bevestigen door middel van buiten aan te brengen bouten, waartoe in de palen de noodige gaten geboord moeten worden”.

De Hoofd Ingenieur heeft bezwaar tegen deze methode, omdat: “deze niet zeer net zal staan” en “acht het beter om in den kop van den paal een schroefdraad te snijden en de spits daarop te schroeven”. De kosten worden voor beide methoden geschat op 6,25 gulden.

Op 15-9-1883 gaat er een brief van de burgemeester en wethouders van Oud-Vroenhoven naar de Commissaris, waarin hun bezwaren worden geuit: “omdat het inschroeven der spitsen niet van langen duur zal zijn, wanneer niet een bout of schroef dwars door den paal wordt aangebracht, hetgeen bijna niet zichtbaar is, wanneer die bout of schroef met den paal gelijk gemaakt is en alzoo den paal weinig zal ontsieren, bepaaldelijk als daarover gevervd wordt”. Intussen bedroeg het aantal losse of verdwenen spitsen in de gemeente Oud-Vroenhoven totaal 12 stuks, dus een structureel probleem om op te lossen.

Op 4-10-1883 gaat er weer een brief uit van de Hoofd Ingenieur naar de Commissaris, waarin hij blijft bij zijn eerder ingenomen standpunt.

Op 6-10-1883 gaat er vervolgens weer een brief van de Commissaris naar de burgemeester van Oud-Vroenhoven. De werkwijze zou nu dus moeten zijn: “dat in den kop van den paal een schroefdraad gesneden en de spits daarop geschroefd worde”. De overige van de 39 palen behoeven niet te worden gewijzigd.

Op 18-10-1883 gaat er een brief van de burgemeester naar de Commissaris, waarin hij moeilijkheden aangeeft bij de toepassing van het voorstel: ‘ dat de grenspalen op den kop eene vierkante opening hebben van ruim vier centimeters en derhalve om in die opening schroefdraad te snijden, die opening nagenoeg moet gerond worden, waardoor dezelve eene middellijn van minstens vijf centimeters zal bekomen. De onderkant der spits, die op den grenspaal rust, heeft eene middellijn van 4,8 centimeters. Om nu de grenspalen te herstellen op de wijze bij die aanschrijving bedoeld, zal het noodig zijn het ondervlak der spitsen eene afmeting van ongeveer 5,5 centimeters, derhalve een anderen vorm dan de spitsen der overige grenspalen geven ofwel onder de spitsen eene ijzeren schijf aan te brengen”.

Op 15-11-1883 gaat er een brief uit van de Commissaris des Konings van het Hertogdom Limburg naar de burgemeester van Eijsden betreffende de herstelling van de spits van de Nederlandse grenspaal 47. Voorgescreven wordt de volgende methode van bevestiging: “een stuk ijzer worde vervaardigd dat juist den vorm van het vierkante gat in de paal heeft; van onder wordt dit om later uittrekken daarvan te voorkomen, voorzien van uitstekende lippen, en van boven van een tap met schroefdraad. Over de diagonaal van het vierkant laat men dit stukje ijzer door middel van een paar ijzerdraadjes, waaraan het wordt bevestigd, op zijn kant in den paal zakken; het wordt vervolgens door middel der draden bewogen tot het vierkant gedeelte juist het gat kan vullen, vervolgens zoover omhoog getrokken dat de spits waarin eene moer gesneden is, de schroef kan vatten terwijl het dan mogelijk is na de ijzerdraadjes te hebben doorgesneden om de spits zoo vast te draaijen als men zelf verkiest. Om het afdraaijen van de spits in het vervolg tegen te gaan is het wenschelijk bij het verdraaijen den schroefdraad te bevochtigen met zoutwater waardoor het vastroesten wordt bevorderd”.

De kosten werden begroot op fl.6,25 per paal.

Verven van GP 46 tot 48 in 1885 voor zes guldentjes.

Op 8-8-1885 gaat er een brief uit van de Commissaris des Konings van het Hertogdom Limburg naar de burgemeester van Eijsden betreffende de helft van de kosten voor het verven van de grenspalen 46 tot 48, zijnde fl.3,00 voor het Nederlandse deel.

GP 47B staat bij het veerpontje van Lanaye(B)-Eijsden(N).

Ten noordoosten van Jalma(B) liggen een aantal ingenieus bedachte mobiele vlonders aan de Maaskade, weg te halen bij zeer hoogwater.

Ongeveer 800 meter ten noorden van Jalma hebben we zicht op een klein schiereiland langs een Maaskom. Op dit punt loopt de grens vlak langs, door een oude meander van de Maas.

De grens volgt deze oude bedding van de Maas en bereikt de aanlegkade van de sluis van Lanaye, waar GP 48B te vinden is.

3^e deel. Gemeente Eijsden (GP 20 t/m 48). 24.760 m.

GP 48N/B tot (bijna) GP49

.....Op het grote eiland (e) en op de linker oever van de Maas zullen tegenover elkaar twee grenspalen(No.48) geplaatst worden.

De grens komt weldra tegenover het op de rechter oever gelegen contactpunt van de gemeenten Eysden en Gronsveld. (2120m)

GP 48N staat tegenover de sluis van Lanaye(B).

Op 2-2-1957 is er een rekening voor het maken en plaatsen van een nieuw topstuk.

Voorlopige en definitieve herplaatsing van beide grenspalen 48N aan de Maas.

Op 3-1-1964 is er een Proces Verbaal opgemaakt, waarin melding is gemaakt van de tijdelijke verwijdering van GP 48N op de rechteroever van de Maas. Dit was noodzakelijk vanwege de ontgrindingswerkzaamheden. De paal werd eerst opgeslagen bij Rijks Waterstaat te Maastricht en op 18-9-1986 overgedragen aan de Commissaris der Koningin van Limburg. De paal werd voorlopig herplaatst op de coördinaten:

X=176725,614 en Y=311868,781. Met detailtekening.

Dit alles is vermeld in een Proces Verbaal van herplaatsing van GP 48N op 9-5-1988.

Aan het einde van een natuurgebied komen we dichtbij de thalweg van een Maasbocht, waar we zicht hebben op een paar gebouwen bij de noordelijke ingang van de sluis van Lanaye en de bedrijfsgebouwen van de E.N.C.I. (Eerste Nederlandse Cement Industrie).

Vervolgens loopt de grens in noordoostelijke richting tussen 2 eilanden door, en met een bocht terug naar het noordwesten in de richting van de linkeroever.

Hier kruisen de thalweg van de Maas en de gemeentegrens tussen Eijsden en Maastricht elkaar.

Met een prachtige zonsondergang vanaf Strand Oost bij “De Oase”, in de richting van GP 49 onderaan de Sint-Pietersberg eindigt hier het traject langs de rechteroever.

GP 48B staat naast de sluis van Lanaye(B) en heeft een gietmerk “RW”. In maart 2008 was deze grenspaal vanuit de rondvaartboot in de sluis te spotten.

herplaatsing van GP 48B

Op 24-9-2001 worden de afspraken tussen beide Gouverneurs van Limburg en Luik vastgelegd. GP 48B is in ongerede geraakt bij de normalisatiewerkzaamheden van de Maas ter plekke. Hiertoe wordt een nieuwe paal 48B besteld bij de fa. Decloedt-Decov, waarvan de kosten worden begroot op ca.2200 euro.

Op 16-12-2002 worden de kosten van de werkzaamheden t.a.v. GP 11 en 48B totaal begroot op ca. 3500 euro.

Op 2-7-2003 is er een Proces Verbaal opgemaakt voor de herplaatsing van GP 48B, die al vele jaren ontbrak. Met detailtekening. Bijzonderheid is dat deze paal de initialen “RW” draagt, vlak boven het achtkantige onderstuk.

Op 1-12-2003 is er een offerte voor het vervangen van het foutieve jaartal 2002 door het jaartal 1843, voor een bedrag van 290 euro.

***De gietijzeren grenspalen worden gegoten bij de firma:
Fa. Decloedt Decov NV, ijzergieterij voor lantarenpalen; haarden; etc
Koning Albertstraat 173 8210 Zedelgem (Veldegem) tel+32 50 279389***

Wilfried Allemeersch werkte als ingenieur tot 01 september 2003 in de gieterij. Het is een familiebedrijf mede opgericht door zijn ouders (moeders naam: Decloedt). Het ganse bedrijf is nu overgenomen door zijn neef Decloedt Armand.

*“Wat die **initialen op de nieuw gegoten grenspalen** (jaartal 2000) betekenen?*

Als ik U verklap dat ik mijn vrouw Rita noem dan weet je wellicht genoeg.

In de middeleeuwen durfde een kunstschilder zichzelf wel eens anoniem in een groep mee schilderen. Een gieter bracht op zijn gietstuk soms een merkteken aan dat naar zijn gieter verwees. En daar een grenspaal nu geen massaproduct is en niet zo eenvoudig om te gieten met de beperkte middelen die we hadden, vandaar... ”

Beste groeten W(ilfried)

GP 48B terug van weggeweest

April 2003 - GP 48 op de Belgische oever van de Grensmaas was lange tijd verdwenen. Waarschijnlijk na de kanalisering ter plaatse. Onlangs meldde Tijmen Stam dat hij er weer staat! Eigenaardig detail: het jaartal is afwezig. Reden genoeg voor een retourtje Zuid-Limburg. En hij stond er daadwerkelijk, zo'n 50 meter ten noordoosten van de sluis van Lanaye onder Maastricht. Kadaster-medewerker Ludo Haex meldde desgevraagd: "Naar aanleiding van de samenwerking tussen het Nederlands & het Belgisch kadaster m.b.t. het in coördinaten bepalen van de rijksgrens werd aan de grenscommissie (Nederlands - Belgisch Limburg) gevraagd om deze paal te herplaatsen. Bij de plaatsing bleek dat de firma die de grenspaal gemaakt heeft er een foute datum had opgezet. Dit euvel moet nog hersteld worden". In een artikel wat ik heb over genoemde samenwerking blijkt dat men in oktober 2000 de digitale kadastrale bepaling van de grens tussen GP 45 en 49 heeft afgerond. GP 48b is dus na deze datum herplaatst.

In 2011 werd grenspaal 48B opgeslagen in een bouwloods, zie fotoreportage. Op 10-12-2015 meldde Dick Waanders dat de paal weer was opgesteld. Bij navraag op het Gouvernement van Limburg te Maastricht, bleek dat de Belgen de paal zonder overleg hadden herplaatst, op een driehoekig schiereiland tussen beide sluisen. In maart 2016 heb ik een fotoreportage van de nieuwe standplaats gemaakt. Ik ben niet bij de grenspaal kunnen komen,

want vanuit de verte werd ik al tierend en scheldend duidelijk gemaakt dat ik niet welkom was.....ook een 2e poging een paar weken later mislukte, ik mocht er niet in!

Op 300 meter vanaf GP 48B is er slechts een smalle strook kaden en grond tussen de sluis en de Maasmeander, tot deze oude Maasarm weer afbuigt naar het noordoosten. We volgen deze Maasarm tot we na 200 meter de oostzijde van het spits toelopende schiereilandje bereiken. We volgen de oostzijde van dit schiereilandje tot we de kade van de ingang van de sluis weer bereiken. Deze kade gaat over in een strekdam, waar we aan het eind zicht hebben op de linkeroever. Hier gaat de grens bij GP 49 weer aan land. Terugkijkend zien we het eiland in de Maas waar de laatste meander omheen heeft gelopen.

Hier eindigt het traject van de 1^e serie Maaspalen 45A/B t/m 48N/B.

Bouw 4e sluis te Lanaye (B)

In juni 2010 gaf de Waalse overheid in België groen licht voor de bouwwerkzaamheden van een 4e sluis in Lanaye (ook wel Klein Ternaaien genoemd). De uitvoeringstermijn start 30 juni ; de uitvoeringsploeg zal naar de werf verhuizen begin september; het eerste beton wordt verwacht voor begin oktober.

Met een uitvoeringstermijn van 50 maanden waarvan 42 maanden voor het uitvoeren van de nieuwe sluis betreft het hier van ver het grootste project in burgerlijke bouwkunde van de afgelopen jaren in Wallonië.

De capaciteit van het huidige sluisencomplex is te klein voor het toegenomen aantal scheepsbewegingen. Vooralsnog is er 90 miljoen euro voor uitgetrokken en er wordt uitgegaan van een duur van zo'n 5 jaar.

De sluis ligt gedeeltelijk op Nederlands grondgebied en wordt de grootste binnenvaartsluis van Europa. Hoofdaannemer is Besix (B). De nieuwe sluis van 225 x 25m en met bijna 14m verval zal de capaciteit tussen het Albertkanaal en de Nederlandse Maas verhogen van de huidige 2000 Ton naar konvooien van 9000 Ton.

Op 13 november 2015 opende de Belgische Koning Filip de nieuwe sluis in de Maas bij Lanaye, vlakbij Maastricht. Nu kunnen schepen tot 9000 ton de sluis passeren.

De totale kosten van de sluisvernieuwing bedragen 150 miljoen euro.

10 miljoen euro werd bijgedragen door de Nederlandse overheid, vandaar dat minister Schultz (I en M) bij de opening aanwezig was.

28 miljoen euro is afkomstig uit het Europese subsidieprogramma TEN-T; de nieuwe sluis is gelegen op de trans-Europese as Rijn/Maas-Main-Donau. Het overige bedrag werd gefinancierd door Wallonië met behulp van een EIB-lening ter waarde van 125 miljoen euro. De nieuwe sluis in Lanaye zorgt ervoor dat de Maas meer capaciteit krijgt en dat er grotere schepen kunnen varen van Rotterdam tot in Luik en Namen. De nieuwe sluis moet ook betrouwbaarder zijn dan de voormalige doorgang, met minder kans op storingen.

Bij de bouw werd GP48B tijdelijk verwijderd, zie boven. Er heeft gebiedsruil plaats gevonden tussen Nederland en België, zie onder.
--

•Ophef in de regio

De landtong rechts van het dorpje Petit Lanaye verhuist van België naar Nederland en krijgt er zo netto tien Belgische hectare bij. Een natuurgebiedje van veertien hectare op een landtong bij Visé, vlak over de grens bij Eijsden, wordt door de Belgen overgedragen. In ruil krijgt België vier hectare aan de westoever van de Maas, meldt L1. Hoewel de Belgische commerciële zender VTM niet blij is met de overdracht, denkt de Belgische politie er anders over. Die kon er alleen per boot komen. Omdat er geen aanlegsteiger is, moest die bij incidenten op de oever springen. Wilde de politie toch via de weg, dan moest eerst toestemming aan Nederland gevraagd worden.